

Activiteitenplan soortenbescherming (Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit)

**Pater Sangersbrug - Roosteren
Vlaamse Waterweg**

22 februari 2024 - Public

Contactpersoon

ARCADIS

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Leeswijzer	6
2	Plangebied en ingreep	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorziene ingreep	9
2.3	Benodigd soortgericht onderzoek	11
3	Overzicht uitgevoerd veldwerk	12
4	Broedvogels	13
4.1	Methode	13
4.2	Resultaten	13
4.2.1	Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	13
4.2.1.1	Kerkuil en steenuil	13
4.2.1.2	Boomvalk, sperwer en torenvalk	13
4.2.1.3	Huismus en ringmus	14
4.2.1.4	Gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw en oeverzwaluw	15
4.2.1.5	Grote gele kwikstaart	16
4.2.1.6	IJsvogel	16
4.2.2	Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	16
4.3	Effecten realisatiefase	17
4.4	Effecten gebruiksfase	17
4.5	Toetsing	18
4.6	Mitigerende en compenserende maatregelen	18
4.7	Toetsing na maatregelen en conclusie	20
5	Das	21
5.1	Methode	21
5.2	Resultaat	21

5.3	Toetsing en conclusie	21
6	Steenmarter	22
6.1	Methode	22
6.2	Resultaat	22
6.3	Effecten realisatiefase	23
6.4	Effecten gebruiksfase	23
6.5	Toetsing	23
6.6	Mitigerende en compenserende maatregelen	23
6.7	Toetsing na maatregelen en conclusie	25
7	Vleermuizen	26
7.1	Methode	26
7.2	Resultaat	26
7.3	Effecten realisatiefase	27
7.4	Effecten gebruiksfase	27
7.5	Toetsing	27
7.6	Mitigerende en compenserende maatregelen	28
7.7	Toetsing na maatregelen en conclusie	29
8	Grote vos	30
8.1	Methode	30
8.2	Resultaat	30
8.3	Toetsing	30
9	Overige relevante waarnemingen	31
9.1	Reuzenberenklauw	31
9.2	Grondgebonden zoogdieren	33
9.2.1	Resultaten	33
9.2.2	Toetsing	33
9.2.3	Mitigerende en compenserende maatregelen	34
9.2.4	Toetsing na mitigatie en compensatie	34
10	Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit	35
10.1	Relevante artikelen	35
10.2	Aanvraagperiode	35
10.3	Eisen aanvraag ontheffing	35

10.3.1	Geen andere bevredigende oplossing	35
10.3.2	Onderbouwing belang activiteit	36
10.4	Staat van instandhouding	36
10.4.1	Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	36
10.4.2	Steenmarter	36
10.4.3	Vleermuizen	36
11	Zorgplicht	37
12	Samenvattende conclusies	38
	Referenties	40
	Bijlagen	
	Bijlage A Wettelijk kader Beschermde soorten	41
	Bijlage B Ecologische quickscan	48
	Bijlage C Ontwerp	49
	Colofon	50

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Vlaamse Waterweg heeft als voornemen het vervangen van de Pater Sangersbrug tussen Maaseik en Roosteren. De nieuwe brug wordt op circa 50 meter ten zuiden van de huidige brug gebouwd. Verder is het plan om het natuurgebied De Rug tijdelijk als bouwterrein te gebruiken. De Rug maakt onderdeel uit van Natuur Netwerk Nederland (hierna NNN) en de brug gaat over de Grensmaas, een Natura-2000 gebied, heen. Door de uitvoering van de voorgenomen maatregelen en herinrichting is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten. In dat geval is sprake van een flora- en fauna-activiteit en is een Omgevingsvergunning nodig, zie Bijlage A voor het wettelijk kader van de soortbescherming.

Arcadis Nederland is gevraagd soortgericht onderzoek uit te voeren gebaseerd op een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming (Arcadis, 2023; Bijlage B), die van kracht was t/m 31 december 2023 en per 1 januari 2024 over is gegaan in de Omgevingswet. In de quickscan is beschreven welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen en welke soortgerichte onderzoeken noodzakelijk waren op basis van de maatregel zoals deze toen bekend was. In dit activiteitenplan is aan de hand van het laatste ontwerp (Bijlage C) voor alle relevante soorten een definitieve effectbeschrijving en toetsing uitgevoerd. De quickscan en het activiteitenplan vormen samen de onderbouwing voor het antwoord op de vraag of er wel of geen Omgevingswet-vergunning voor en flora- en fauna-activiteit is vereist en welke mitigerende en compenserende maatregelen er van toepassing zijn.

1.2 Leeswijzer

In dit rapport zijn de volgende hoofdstukken opgenomen:

- Hoofdstuk 2: projectbeschrijving.
- Hoofdstukken 3, 4, 5, 6, 7 en 8: methode soortgericht onderzoek per soort(groep), resultaten, effectbeoordeling, maatregelen en toetsing.
- Hoofdstuk 9: overzicht van overige waarnemingen.
- Hoofdstuk 10: overzicht van soorten waarvoor een ontheffing noodzakelijk is, inclusief aanvraagperiode, alternatieven en onderbouwing belang, beschreven voor een aanvraag van een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.
- Hoofdstuk 11: beschreven invulling zorgplicht.
- Hoofdstuk 12: conclusies inclusief samenvattend overzicht soort(groep)en en mitigerende en compenserende maatregelen.
- Referentielijst met gebruikte bronnen.

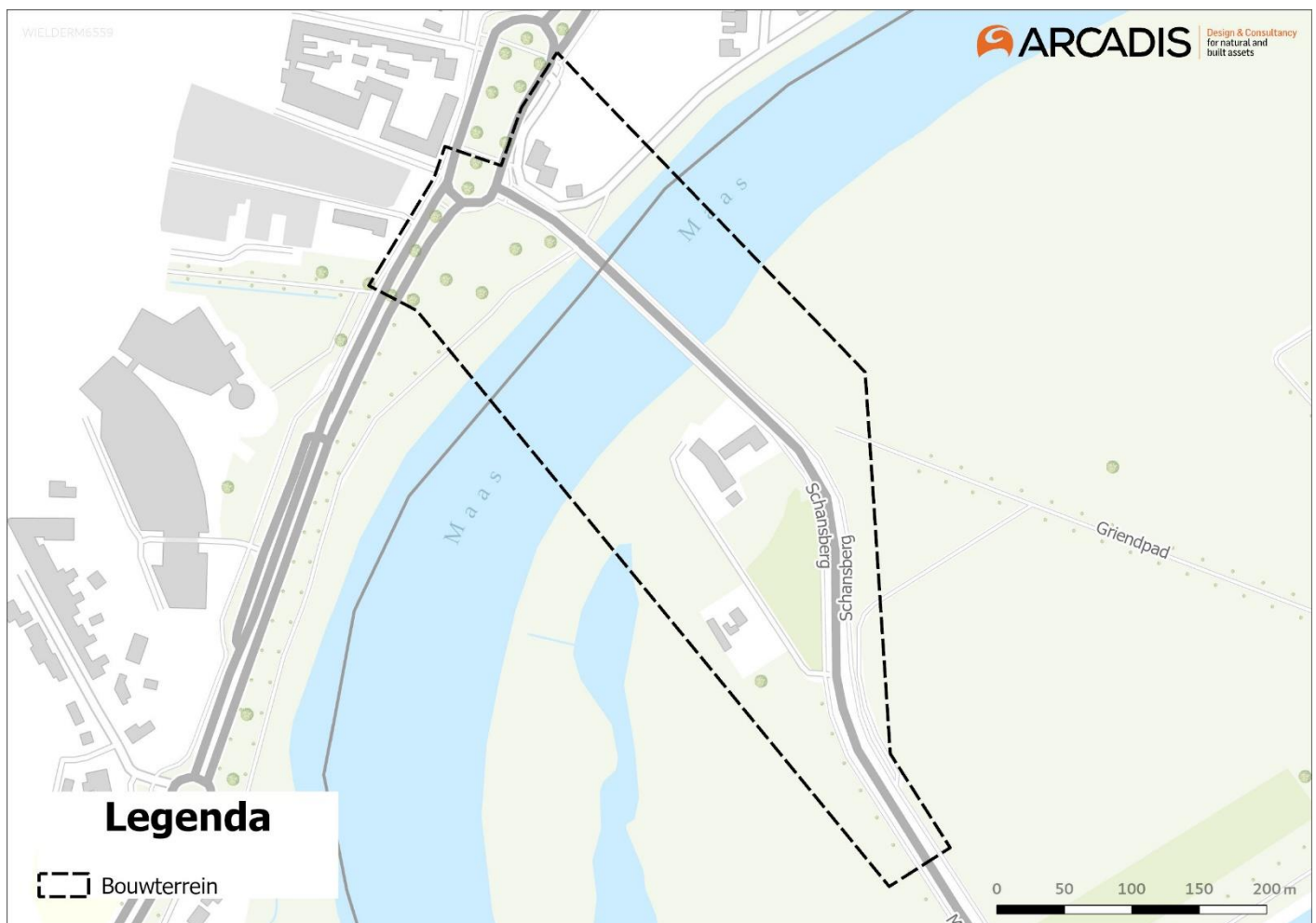
Verder is sprake van de volgende bijlagen:

- Bijlage A: wettelijk kader soortbescherming onder de Omgevingswet.
- Bijlage B: ecologische quickscan (Arcadis, 2023).
- Bijlage C: ontwerp Pater Sangersbrug.

2 Plangebied en ingreep

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in natuurgebied 'De Rug' gelegen aan de Maas tussen Maaseik (België) en Roosteren (Nederland), ten zuiden van de huidige Pater Sangersbrug (Figuur 1). Het plangebied vormt een aanzienlijk deel van 'De Rug'. Het betreft een begraasde uiterwaard met twee niet-permanente poelen (Figuur 2). 'De Rug' loopt onder de Pater Sangersbrug door naar een noordelijk deel van het natuurgebied. In het plangebied staan verschillende gebouwen waaronder een schuur, woonhuizen en leegstaande panden (Figuur 3). Een deel van de gebouwen is nog in gebruik en een deel staat leeg en is in een vervallen staat. Rondom de gebouwen is groen aanwezig. Het groen bestaat uit verschillende aangeplante soorten bomen en struiken, waaronder een fruitboomgaard op een privéperceel (Figuur 4).

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Figuur 2. Impressie deel plangebied De Rug.

Figuur 3. Impressie van de bebouwing in het plangebied.

Figuur 4. Aangeplante begroeiing in het plangebied.

2.2 Voorziene ingreep

Het doel van de ingreep is het aanleggen van een nieuwe brug (Figuur 5). Om dit te realiseren wordt de huidige infrastructuur gesloopt en nieuwe infrastructuur gebouwd. Hiervoor is een bouwterrein nodig om de werkzaamheden te faciliteren. Na de aanleg van de nieuwe brug wordt het plangebied hersteld en beheerd volgens het beheertype rivier- en moerasgebied. De nieuwe brug wordt ten zuiden van de huidige brug geconstrueerd. Hierdoor wordt de Grensmaas op een andere locatie doorkruist dan in de huidige situatie (Figuur 6). Ook zal de infrastructuur rondom de brug van indeling veranderen. Om dit te realiseren wordt de woning aan de Schansberg 3 gesloopt.

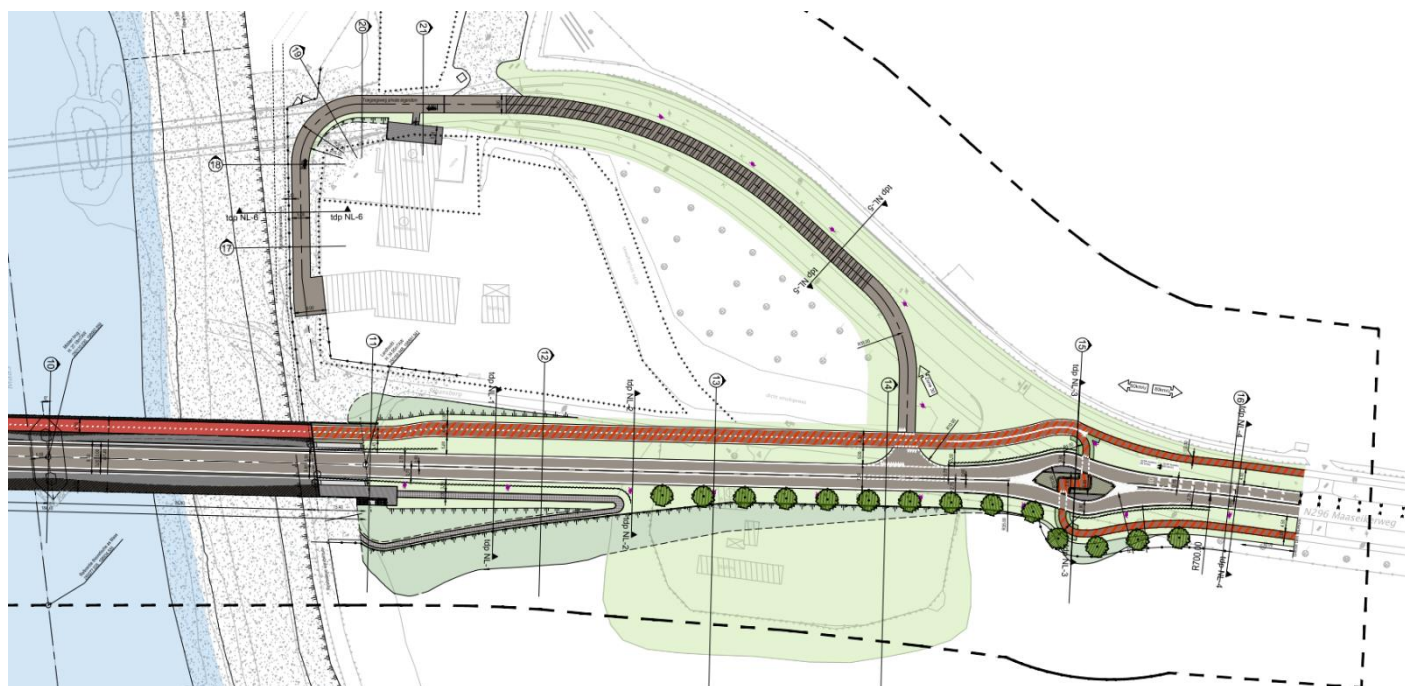
De voorziene planning is als volgt:

- Start bouw nieuwe brug aan de Belgische zijde van de Maas: voorjaar 2025.
- Start bouw nieuwe brug aan de Nederlandse zijde van de Maas: eind 2025/begin 2026.
- Oplevering en in gebruik name nieuwe brug: begin 2027.
- Afbraak oude brug en einde werkzaamheden: tweede helft 2027.

Uitgangspunt is dat de werkzaamheden jaarrond kunnen plaatsvinden. De huidige brug wordt in stand gehouden tot de nieuwe brug in gebruik genomen kan worden. Daarna worden infrastructurele aanpassingen aan de huidige N269 uitgevoerd. Ten behoeve van de nieuwe brug wordt op de locatie van de Schansberg de nieuwe loop van de N296 gerealiseerd, zodat deze aansluit op de brug. Hiervoor dient het huidige wegdek van de Schansberg, een deel van de houtsingel tegenover Schansberg 3 en een deel van de voortuin van Schansberg 3 verwijderd te worden om ruimte te maken voor de bredere N296 en een fietspad. De huidige N296 wordt terug geschaald naar de nieuwe situatie waarbij deze weg alleen functioneert voor bezoekers van natuurgebied De Rug, wandelaars langs de Maas en bewoners van de Schansberg (BIJ12, 2017d).

Figuur 5. Voorgenomen ingreep.

Figuur 6. Ontwerptekening van de nieuwe infrastructuur aan de Nederlandse zijde.

2.3 Benodigd soortgericht onderzoek

In Tabel 1 zijn de conclusies van de quickscan (Arcadis, 2023) per soortgroep opgenomen. Sinds de quickscan is op basis van voortschrijdend inzicht (en aanpassing ontwerp) geen aanpassing aan de conclusie nodig geweest. Er is soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de soortgroepen waar ondanks mitigerende maatregelen toch negatieve effecten optreden. Negatieve effecten kunnen zich als gevolg van de werkzaamheden uiten in:

Realisatiefase

- Verstoring door licht, geluid of trillingen.
- Oppervlakteverlies en/of versnippering van leefgebieden.
- Doden of verwonden van dieren.
- Mechanische effecten door bijvoorbeeld het heen en weer rijden met materieel.
- Vernielen en/of beschadigen van voorplantingsplaatsen/rustplaatsen/verblijfplaatsen.

Gebruiksfase

- Permanent oppervlakteverlies van leefgebieden en/of groeiplaatsen.
- Verstoring door licht.

Tabel 1. Overzicht van de conclusies van de quickscan en het benodigde soortgericht onderzoek.

Soortgroep	Conclusie quickscan	Soortgericht onderzoek noodzakelijk?
Vaatplanten	Geen effect	Nee
Vogels zonder jaarrond beschermde nest	Geen effect mits maatregelen	Nee
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Mogelijk effect op soorten	Ja
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk effect op soorten	Ja
Vleermuizen	Mogelijk effect op soorten	Ja
Reptielen	Geen effect	Nee
Amfibieën	Geen effect	Nee
Vissen	Geen effect	Nee
Ongewervelden	Mogelijk effect op soorten	Ja

3 Overzicht uitgevoerd veldwerk

Voor de verschillende soorten zijn een aantal veldbezoeken uitgevoerd, verdeeld over 13 dagen in de periode februari tot en met september 2023. De methode per soort(groep) is verantwoord in de volgende hoofdstukken. Tabel 2 geeft aan op welke dagen welke soorten zijn geïnventariseerd. De weersomstandigheden van de verschillende veldbezoeken zijn opgenomen in Tabel 3. De veldbezoeken zijn uitsluitend op dagen zonder neerslag uitgevoerd.

Tabel 2. Overzicht van de veldbezoeken ten behoeve van soortgericht onderzoek in 2023 (H = hoofdstuk waarin besproken).

Soort/datum	H.	27-feb	27-mrt	3-apr	17-apr	21-apr	19-mei	25-mei	1-jun	14-jun	26-jun	6-jul	12-jul	23-aug	14-sep
Broedvogels	4	X	X	X	X	X	X			X	X		X		
Das	5		X			X	X								
Steenmarter	6			X		X	X								
Vleermuizen	7							X	X			X		X	X
Grote vos	8					X	X				X				
Overige*	9														

Voor overige soorten zijn geen specifieke bezoeken uitgevoerd, maar bij de vermelde bezoeken zijn toevallige waarnemingen daarvan genoteerd en beschreven in hoofdstuk 9. Dit betreft met name grondgebonden zoogdieren.

Tabel 3. Bezoekgegevens van de veldbezoeken ten behoeve van soortgericht onderzoek.

Datum	Tijd	Temp	Bewolking	Windkracht	Aanwezigen
27-feb-23	18:00 – 21:00	3-1 °C	2/8 bewolkt	2 Bft	M.W. en W.v.O.
27-mrt-23	20:00 – 23:00	4-3 °C	0/8 bewolkt	2-3 Bft	M.W. en W.v.O.
03-apr-23	14:00 – 18:00	10-9 °C	0/8° bewolkt	3 Bft	M.W. en W.v.O.
17-apr-23	20:30 – 23:00	11-9 °C	0/8° bewolkt	1 Bft	M.W. en W.v.O.
21-apr-23	07:30 – 12:00	8-11 °C	1/8° bewolkt	1 Bft	M.W. en W.v.O.
19-mei-23	07:30 – 12:00	8-12 °C	0/8° bewolkt	1 Bft	W.v.O.
25-mei-23	02:25 – 05:25	9-8 °C	0/8° bewolkt	2 Bft	M.W, W.v.O., L.T. en S.T.d.G.
01-jun-23	21:30 – 00:00	14-12 °C	0/8° bewolkt	2/3 Bft	M.W, W.v.O., L.T. en S.T.d.G.
14-jun-23	19:00 – 22:30	26-23 °C	0/8° bewolkt	2 Bft	M.W. en W.v.O.
26-jun-23	19:30 – 23:00	22-19 °C	1/8° bewolkt	0-3 Bft	M.W. en W.v.O.
06-jul-23	21:50 – 00:10	17-14 °C	1/8° bewolkt	1 Bft	M.W, W.v.O., L.T. en S.T.d.G.
12-jul-23	19:00 – 22:30	22-20 °C	4/8° bewolkt	3 Bft	M.W. en W.v.O.
23-aug-23	22:25 – 00:30	14-13 °C	1/8° bewolkt	0 Bft	M.W, L.T. en S.T.d.G.
14-sep-23	20:55 – 22:55	20 °C	2/8° bewolkt	3 Bft	M.W, L.T. en S.T.d.G.

4 Broedvogels

4.1 Methode

Voor het onderzoek naar broedvogels met jaarrond beschermde nesten is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van relevante soorten. Dit is uitgevoerd conform de vigerende onderzoeksprotocollen. Voor niet iedere soort zijn echter protocollen beschikbaar. Voor een aantal soorten is daarom een protocol toegepast van een vergelijkbare soort. De gebruikte onderzoeksprotocollen zijn gebaseerd op:

- Kerkuil en steenuil: Kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017e).
- Boomvalk, sperwer en torenvalk: Kennisdocument buizerd, aangevuld met een extra ronde later in het jaar voor boomvalk (BIJ12, 2017a).
- Huismus en ringmus: Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023).
- Gierzwaluw, boerenzwaluw en huiszwaluw: Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017c).
- Overige, op basis van broedvogel monitoringsprotocol SOVON: minimaal 2 bezoeken per soort in juiste periode (Vergeer et al., 2023).

Voor het onderzoek naar broedvogels met jaarrond beschermde nesten is het maatregelgebied zesmaal bezocht en daarbij is gericht gekeken naar activiteiten die duiden op broedactiviteiten (Tabel 3). Bij de start van het veldwerk was het meest recente gierzwaluwprotocol nog niet uitgebracht. Vandaar dat versie 1.0 uit 2017 gehanteerd is.

4.2 Resultaten

4.2.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

4.2.1.1 Kerkuil en steenuil

Tijdens de bezoeken voor kerkuil en steenuil op 27 februari, 27 maart en 17 april 2023 zijn geen waarnemingen met betrekking tot deze soorten gedaan.

4.2.1.2 Boomvalk, sperwer en torenvalk

Binnen het plangebied is tijdens de veldbezoeken in de periode april – juli 2023 één territorium van torenvalk vastgesteld met een mogelijke nestlocatie op de huidige Pater Sangersbrug. Tijdens nagenoeg elk veldbezoek zijn twee foeragerende (soms biddende) individuen waargenomen. Eén keer zijn drie individuen waargenomen, waarbij het ging om twee vrouwtjes en één mannetje. Er is éénmaal nestindicerend gedrag waargenomen in de vorm van prooi-overdracht. Gedurende het broedseizoen van 2023 is er echter geen broedsel vastgesteld en zijn ook geen jongen gezien. Het is niet duidelijk waarom er geen succesvol nest in 2023 was. Een mogelijke nestlocatie is gesitueerd op looproosters (die worden gebruikt voor onderhoud) aan de onderkant van de brug, een andere mogelijke locatie is een uitsparing onder de brug direct onder het wegdek. Aangenomen wordt dat het één van beide nesten een ouder nest is, uitgaande van één territorium met één broedpaar. Het lijkt immers niet waarschijnlijk dat op een dergelijke korte afstand sprake is van twee verschillende territoria.

Er zijn geen waarnemingen van boomvalk en sperwer gedaan. Er is een kraaiennest waargenomen in de populieren langs de N296 dat mogelijk geschikt is voor sperwer als nestplek. In 2023 is op (of bij) dit nest geen sperwer waargenomen.

Figuur 7. Potentiële locaties torenvalknest (één broedpaar) en het potentiële sperwernest..

4.2.1.3 Huismus en ringmus

Binnen het plangebied zijn op twee adressen waarnemingen gedaan van huismus. Er zijn huismusnesten vastgesteld onder het dak van Schansberg 3 (acht nesten) en achter de gevelbelettering van Schansberg 7 (twee nesten). Van de nesten onder het dak van Schansberg 3 zitten vijf nesten aan de noordwestelijke kopgevel en drie aan de zuidoostelijke kopgevel. Alle huismusnesten op Schansberg 3 zitten onder koppannen. De nesten op Schansberg 7 zitten achter de gevelbelettering aan de zuidoostzijde en wel achter de letters B en C. Verder bieden de houtsingel en de struiken in de tuin van Schansberg 3 kwetterplakken voor huismus.

Verder zijn enkele ringmussen foeragerend waargenomen in het plangebied. Er zijn geen nesten van ringmus vastgesteld.

Figuur 8. Nestlocaties van huismus.

4.2.1.4 Gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw en oeverzwaluw

Tijdens de veldbezoeken in de periode april – juli 2023 zijn waarnemingen van nestkommen van de huiszwaluw gedaan. De nestkommen van de huiszwaluw zijn gesitueerd aan de noordelijke onderkant van de brug direct onder het wegdek. Ten tijde van het onderzoek waren vier nestkommen aanwezig, allen in gebruik. De individuen die gebruik maken van de nesten foerageren in de directe omgeving van de brug, zowel aan de noord- als de zuidzijde.

Daarnaast zijn op meerdere dagen individuen van gierzwaluw hoog overvliegend waargenomen boven het plangebied zonder affiniteit met de panden of andere structuren binnen het plangebied. Er zijn geen nesten van gierzwaluw vastgesteld in het plangebied.

Er zijn oude nestkommen van boerenzwaluwen waargenomen in een leegstaande koeienstal behorende bij Schansberg 5. Verse sporen van boerenzwaluwen bij deze nestkommen zijn afwezig. De bewoner geeft aan dat hij geen boerenzwaluw meer heeft waargenomen sinds het vee uit de stal is. Dat is meer dan 5 jaar geleden. Er zijn dan ook geen actieve nesten van boerenzwaluw vastgesteld.

Buiten het plangebied (circa 150 meter stroomopwaarts) is een actieve oeverzwaluwkolonie waargenomen. De kolonie ligt aan de Nederlandse oever in een uitgezakt deel waardoor een steilrand is ontstaan. De kolonie bestond uit circa 25-30 nesten over een breedte van circa 15 meter.

Figuur 9. Locaties van de huiswaluwnesten (4), pand met boerenwaluwnesten en steilrand met oeverwaluwkolonie.

4.2.1.5 Grote gele kwikstaart

Er zijn geen waarnemingen van grote gele kwikstaart gedaan gedurende het onderzoek. Deze heeft geen nesten in het plangebied en essentiële functies zijn uitgesloten.

4.2.1.6 IJsvogel

Er zijn geen waarnemingen van ijsvogel gedaan gedurende het onderzoek. Deze heeft geen nesten in het plangebied en essentiële functies zijn uitgesloten.

4.2.2 Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten

Tijdens de veldbezoeken voor de vogels zonder jaarrond beschermde nesten zijn nesten van kauw, spreeuw, pimpelmees, staartmees en zwarte kraai waargenomen (Figuur 10).

De kauw maakt gebruik van de schoorsteen op het zuidoostelijke deel van het dak. In het broedseizoen van 2023 had een kauw een nest in deze schoorsteen. Tijdens meerdere veldbezoeken is activiteit waargenomen. Dit omvatte meerdere malen dat een individu in de schoorsteen kroop met nestmateriaal.

De spreeuw had een nest in het dak achter de boeiboorden van Schansberg 5. Het nest lag aan de noordoostgevel van het pand.

De pimpelmees had in het broedseizoen van 2023 een nest in de noordwestelijke gevel van Schansberg 5. Deze zat achter de boeiboorden ten zuidwesten van de dakkapel.

De staartmees had in het broedseizoen een nest in de tuin behorende tot Schansberg 3. De exacte locatie van het nest is niet vastgesteld.

De zwarte kraai had tijdens het broedseizoen een nest in de populieren langs de N296, ten oosten van de houtsingel tegenover Schansberg 3. Dit nest is geschikt voor sperwer om in opeenvolgende broedseizoenen als nest gebruikt te worden. Dit heeft in 2023 niet plaatsgevonden.

Figuur 10. Waargenomen nesten van broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten; zwarte kraai, kauw, staartmees, pimpelmees en spreeuw.

4.3 Effecten realisatiefase

De geplande werkzaamheden (sloop van Schansberg 3 en sloop bestaande brug) leiden mogelijk tot het vernielen van jaarrond beschermde nesten van huismus, huiszwaluw en torenvalk en niet-jaarrond beschermde nesten van kauw en staartmees. Afhankelijk van het moment dat de werkzaamheden plaatsvinden kunnen individuen van huismus, huiszwaluw, torenvalk, kauw en staartmees opzettelijk worden gedood als gevolg van de geplande werkzaamheden (sloop en verwijdering van de tuin van Schansberg 3 en sloop bestaande brug in het broedseizoen). Ook worden als gevolg van de geplande werkzaamheden (verwijdering van de tuin van Schansberg 3) kwetterplekken (rustplekken) van huismus vernield.

4.4 Effecten gebruiksfase

Door de verwijdering van de huidige brug verdwijnen de nesten van torenvalk en huiszwaluw permanent. De nieuwe brug is ongeschikt voor huiszwaluw en torenvalk om zelf nieuwe nesten te realiseren, omdat de nieuwe brug volledig van metaal wordt gebouwd en geen horizontale vlakken heeft aan de onderzijde. Dit resulteert in een permanent verlies van één torenvalknest en vier huiszwaluwnesten.

Door de sloop van de woning op Schansberg verdwijnen de aanwezige acht nesten van huismus permanent. Daarnaast wordt een deel van de houtsingel aan de overkant van Schansberg 3 verwijderd. Hierdoor neemt het areaal

aan foerageergebied van huismus en het aandeel kwetterplekken in de directe omgeving van de werkzaamheden af. De twee nesten aan Schansberg 7 ondervinden mogelijk verstoring als gevolg van werkzaamheden in het broedseizoen, maar de functionaliteit van de nestplekken neemt niet structureel af. Als gevolg van de verplaatsing van de N296 neemt de kwaliteit van het leefgebied rondom deze twee nesten mogelijk zelfs toe; aanplanten van bijvoorbeeld beukenhagen (voedsel en dekking) kan hierbij helpen.

4.5 Toetsing

Op basis van de te verwachten effecten is in Tabel 4 voor huismus, huiszwaluw, torenvalk en broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, beschermd onder de categorie Vogelrichtlijnsoorten, opgenomen welke verboden van toepassing zijn voor de voorgenomen Flora- en fauna-activiteit. Uit de tabel kan worden afgeleid dat er voor de onderhavige soorten sprake is van mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen.

Tabel 4. Voor Vogelrichtlijnsoorten: in het kader van een Flora- en fauna-activiteit de relevante gevolgen die mogelijk optreden en waarvoor een Omgevingsvergunning nodig is.

Soort/soortgroep	a	b	c	d	Als gevolg van
Huisumus	X	X		X	De sloop van Schansberg 3 en het verwijderen van de bijbehorende tuin.
Huiszwaluw	X	X		X	De sloop van de Pater Sangersbrug.
Torenvalk	X	X		X	De sloop van de Pater Sangersbrug.
Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	X	X			De sloop van Schansberg 3 en het verwijderen van de bijbehorende tuin.
Het is zonder Omgevingsvergunning verboden om een Flora- en fauna-activiteit te verrichten. De definitie van een Flora- en fauna-activiteit is "activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten". In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd: het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen; b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten; c. het rapen en onder zich hebben van eieren; of d. het opzettelijk storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. De relevante artikelen uit de Omgevingswet zijn opgenomen in Bijlage A.					

- Lid 3 en 4 zijn niet van toepassing voor broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, omdat geen eieren geraapt worden en verstoring van algemene broedvogels niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding, omdat deze soorten eenvoudig uit kunnen wijken naar de directe omgeving.
- Lid 3 en 5 zijn niet van toepassing voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten, omdat geen eieren opzettelijk vernield of geraapt worden.

4.6 Mitigerende en compenserende maatregelen

De overtreding van verbodsbepaling "a" (opzettelijk doden) kan voorkomen worden door het projectgebied buiten het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels. Dit betreft het ontmoedigen van Schansberg 3 aan de hand van het "Handboek mitigatie gebouwbewonende soorten" (Unitura, 2022) en het verwijderen van nesten die binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen.

Overtreding van verbodsbepaling "b" (opzettelijk rustplaatsen en nesten vernielen) kan voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest voorkomen worden door de nesten buiten het broedseizoen te verwijderen.

Overtreding van verbodsbepaling "d" (invloed op de staat van instandhouding) kan voorkomen worden door alternatieve voorzieningen voor huismus, huiszwaluw en torenvalk te realiseren.

- Voor huismus dienen twee keer zo veel voorzieningen geplaatst te worden dan er worden vernield door de werkzaamheden, d.w.z. 16 te plaatsen voorzieningen.
- Voor huiszwaluw dienen twee keer zo veel voorzieningen geplaatst te worden dan er worden vernield door de werkzaamheden, d.w.z. 8 te plaatsen voorzieningen.
- Voor torenvalk dient tenminste één nieuw nest te worden aangeboden. Geadviseerd wordt echter tenminste twee nieuwe nestlocaties aan te bieden, waarmee (meer variatie) de kans wordt vergroot dat de torenvalken één van de nestlocaties gaat accepteren.

Als deze voorzieningen in de nieuwe brug ingebouwd worden en er een gewenningsperiode van één broedseizoen is tussen de aanleg van de nieuwe brug en de verwijdering van de oude, kunnen de voorzieningen voor de torenvalk en de huismus in de brug verwerkt worden. Dan zijn dit zowel de mitigerende als compenserende maatregelen.

Technical drawing of a road layout, likely a plan view. The drawing shows a road with a bridge labeled "Pater Sangersbrug" crossing a water body. A church tower is indicated by a white arrow pointing left, labeled "KERKTOREN". The road is marked with various dimensions and labels. Key features include:

- A road section labeled "tdp BE-7" with a width of 5.20 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp NL-4" with a width of 5.00 and a depth of 9.00.
- A road section labeled "tdp b" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp a" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp c" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp d" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp e" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp f" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp g" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp h" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp i" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp j" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp k" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp l" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp m" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp n" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp o" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp p" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp q" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp r" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp s" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp t" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp u" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp v" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp w" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp x" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp y" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.
- A road section labeled "tdp z" with a width of 3.00 and a depth of 3.00.

De alternatieve voorzieningen voor de huismus dienen op een locatie aangebracht te worden die vergelijkbaar is met de huidige situatie. De voorzieningen op Schansberg 5 of 7 dienen aangebracht te worden aan de hand van de mitigatiecatalogus van Arcadis (2021). De exacte locaties van de alternatieve voorzieningen dienen in een ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ecooloog, opgenomen te worden. Het inbouwen van alternatieve voorzieningen inclusief gewenningsperiode (BIJ12, 2023), dient voor de start van het broedseizoen voorafgaand aan het jaar van de sloop van Schansberg 3 plaats te vinden.

4.7 Toetsing na maatregelen en conclusie

Bij de geplande werkzaamheden is het verwijderen van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten noodzakelijk. Dit betreft nesten van huismus, huiswaluw en torenvalk. Hierdoor is, ondanks mitigerende maatregelen, overtreding van verbodsbepaling 'b' (het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten) en 'd' (het opzettelijk storen) van de Omgevingswet niet uitgesloten.

Een Omgevingswetvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is noodzakelijk als gevolg van het overtreden van de verboden "b" en "d" als gevolg van het ongeschikt maken van nesten en het verstoren van dieren.

5 **Das**

5.1 **Methode**

Voor het onderzoek naar das is het plangebied onderzocht naar de aanwezigheid van sporen en verblijfplaatsen van das. De inspanning is gebaseerd op het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017b). Op 27 maart, 21 april en 19 mei 2023 zijn veldbezoeken uitgevoerd gericht op het vaststellen van dassenactiviteit. Tijdens deze bezoeken is gezocht naar burchten, sporen en uitwerpselen. Een van deze bezoeken betrof een avondbezoek waarbij met behulp van een warmtebeeldcamera is gezocht naar individuen. Verder is tijdens de veldbezoeken ten behoeve van de andere soorten ook gelet op sporen van deze soort.

5.2 **Resultaat**

In het onderzoeksgebied zijn geen dassen, sporen of burchten waargenomen. Een essentiële functie voor das binnen het plangebied is daarmee uitgesloten. Wel is ten tijde van het onderzoek circa 1 kilometer naar het zuidoosten langs de N296 een verkeersslachtoffer gevonden door een bewoner. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat de das incidenteel in het plangebied voor kan komen, maar er geen essentiële functies heeft. Hierdoor zijn effecten op deze soort als gevolg van de werkzaamheden uitgesloten.

Volgens de provincie Limburg zijn er ook geen sporen van dassen bekend in het plangebied, ook niet in het bosje langs de Maaseikerweg (mond. med. Provincie Limburg).

5.3 **Toetsing en conclusie**

Door de afwezigheid van das zijn er geen negatieve effecten dassen als gevolg van de geplande ingreep. Daarom is er voor dassen geen ontheffing van de Omgevingswet nodig.

6 Steenmarter

6.1 Methode

Voor het onderzoek naar steenmarter is het plangebied onderzocht met twee marterdeskundigen op de aanwezigheid van sporen en verblijven van steenmarter. Hiervoor hebben veldbezoeken op 3 april, 21 april en 19 mei 2023 plaatsgevonden. Tijdens de bezoeken specifiek gericht op steenmarter is gezocht naar uitwerpselen in de schuren behorende bij Schansberg 5. Oorspronkelijk zou Schansberg 7 ook betrokken worden in het onderzoek, maar dit pand was vanwege veiligheidsredenen niet te betreden. Verder is tijdens de veldbezoeken ten behoeve van andere soorten ook gelet op sporen van deze soort.

6.2 Resultaat

In de schuren behorende bij Schansberg 5 zijn uitwerpselen van steenmarter gevonden (Figuur 12). Daarnaast is meerdere malen een individu overstekend waargenomen tussen de tuin van Schansberg 3 en de houtsingel aan de overkant van de weg. Hierdoor maakt de steenmarter aantoonbaar gebruik van de houtsingel en biedt deze mogelijk ook verblijf- en rustplaatsen. Het habitat bestaat uit een netwerk aan verblijfplaatsen zoals panden, takkenhopen en struwelen (Pereboom et al., 2008; Zoogdierverseniging, 2023). Binnen het plangebied heeft de houtsingel mogelijk drie functies; verblijfplaats, foerageergebied en looproute. Omdat de steenmarter oversteekt naar de tuin behorende bij Schansberg 3 en hierin meerdere fruitbomen aanwezig zijn, is het aannemelijk dat deze tuin onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van het waargenomen individu. De omheinde voor- en achtertuin van Schansberg 5 maakt vrijwel zeker geen onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter, vanwege de waakhonden die ten tijde van alle veldbezoeken aanwezig waren.

Figuur 12. Locaties van de waarnemingen gerelateerd aan steenmarter.

6.3 Effecten realisatiefase

Tijdens de realisatiefase betreffen de effecten mechanische verstoring als gevolg van trillingen en verstoring als gevolg van geluidsoverlast. Daarnaast wordt een deel van de houtsingel tegenover Schansberg 3 verwijderd. Als gevolg hiervan neemt het areaal van het functioneel leefgebied af, omdat de steenmarter aantoonbaar gebruik maakt van de houtsingel als looproute (oversteekplaats). Daarnaast kan de housingel ook functioneren als onderdeel van het foerageergebied en als verblijfplaats. De schuren behorende bij Schansberg 5 worden niet gesloopt, zodat een deel van het leefgebied in stand blijft.

6.4 Effecten gebruiksfase

Als gevolg van de gebruiksfase zal de oversteekplaats van de steenmarter ongeschikt worden. Hierdoor treedt er versnippering van het functioneel leefgebied op en neemt de geschiktheid van het leefgebied af.

6.5 Toetsing

In de directe omgeving van het plangebied is er geen alternatief aanwezig voor de houtsingel tegenover Schansberg 3, die leefgebied vormt voor de steenmarter. Deze houtsingel wordt deels verwijderd. Hierdoor is de staat van instandhouding van de steenmarter niet gegarandeerd. Op basis van de te verwachten effecten is in Tabel 5, voor de steenmarter, beschermd onder de categorie Andere soorten, aangegeven welke verboden van toepassing zijn voor de voorgenomen Flora- en fauna-activiteit.

Het voornemen leidt tot effecten op de steenmarter. Hierdoor is overtreding van verbodsbepaling van de Omgevingswet “a” (het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende individuen) en “b” (het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren) op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de werkzaamheden verdwijnt een deel van het foerageergebied van de steenmarter door het verwijderen van een deel van de houtsingel tegenover Schansberg 3 en bijbehorende tuin. Hiervoor dienen mitigerende en compenserende maatregelen getroffen te worden.

Tabel 5. Voor Andere soorten: in het kader van een Flora- en fauna-activiteit de relevante gevolgen die mogelijk optreden en waarvoor een Omgevingsvergunning nodig is.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Steenmarter	X	X		Het gedeeltelijk verwijderen van de houtsingel tegenover Schansberg 3 en de tuin behorende bij Schansberg 3.
Het is zonder Omgevingsvergunning verboden om een Flora- en fauna-activiteit te verrichten. De definitie van een Flora- en fauna-activiteit is “activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten”. In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd: het verbod geldt voor Andere soorten voor a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende individuen; b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren; c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van Andere soorten (planten). De relevante artikelen uit de Omgevingswet zijn opgenomen in Bijlage A..				

6.6 Mitigerende en compenserende maatregelen

Onderdelen van de werkzaamheden die effect hebben op de functies voor steenmarter binnen het gebied dienen uitgevoerd te worden in de vrijgestelde periode van de steenmarter in Limburg: 15 augustus tot 1 maart. De maatregelen die effect hebben op functies voor steenmarter zijn het verwijderen van delen van de houtsingel, het aanleggen van de nieuwe N296, het verbreden van de Schansberg en het verhogen van het aantal verkeersbewegingen op de locatie van het oversteekpunt over de Schansberg.

Om het functioneel leefgebied ten zuiden van de nieuwe N296 te behouden dient een faunatunnel geschikt voor steenmarter aangelegd te worden, zodat deze veilig kan oversteken. Dit oversteekpunt dient op dezelfde plaats als de oversteekwaarnemingen te liggen (Figuur 12). De exacte locatie dient in een ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ecooloog, opgenomen en geconcretiseerd te worden. Deze faunatunnel functioneert ook voor andere kleine grondgebonden zoogdieren. Vanuit het oogpunt ‘best practice’ is het raadzaam om een faunatunnel met een diameter van minimaal 50 cm aan te leggen, zodat deze ook geschikt is voor de das, mocht deze zich naar het gebied

verplaatsen (BIJ12, 2017b). Om de functionaliteit van de tunnel te verhogen dienen langs de gehele nieuwe weg rasters geplaatst te worden die de steenmarter naar de faunatunnel geleiden.

Aangezien de nieuwe brug op pijlers komt, is er langs de Maas een alternatieve mogelijkheid voor grondgebonden zoogdieren (onder) de nieuwe weg te kruisen van noord naar zuid. Overwogen kan worden tussen het hiervoor beschreven oversteekpunt en deze onderdoorgang een extra faunatunnel aan te leggen (met de zelfde specificaties) ter hoogte van de verblijfplaats van de steenmarter. De exacte locatie dient in het ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ecooloog, opgenomen en geconcretiseerd te worden.

Daarnaast dient eenzelfde oppervlakte van de te verwijderen houtsingel teruggebracht te worden direct aansluitend aan de noordzijde van de huidige houtsingel. In deze houtsingel dient een steenmartervoorziening onder een takkenhoop aangebracht te worden. Deze dient op voldoende afstand van de nieuwe N296 te komen. Deze dient gerealiseerd te worden voor de werkzaamheden van start gaan zodat de steenmarter een alternatieve verblijfplaats heeft ten tijde van de werkzaamheden. De exacte locatie dient in een ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ecooloog, opgenomen te worden. Het deel van de houtsingel dat verwijderd dient te worden, dient verwijderd te worden buiten de kwetsbare periode van steenmarter. De periode buiten de kwetsbare periode van steenmarter is 15 augustus tot 1 maart.

De mitigerende en compenserende maatregelen zijn globaal weergegeven in

Figuur 13 en worden geconcretiseerd in het op te stellen ecologisch werkprotocol.

Figuur 13. Mitigatie en compensatie steenmarter.

6.7 Toetsing na maatregelen en conclusie

Als gevolg van de werkzaamheden is het gedeeltelijk verwijderen van de houtsingel en de tuin behorende bij Schansberg 3 noodzakelijk. Na toepassen van mitigerende maatregelen treedt nog steeds overtreding op van de verboden "b" vanuit de Omgevingswet (opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen of eieren). Voor de steenmarter is er hierom een noodzaak tot het aanvragen van een Omgevingsvergunning.

Een Omgevingswetvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is noodzakelijk voor het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, verbod "b", voor de steenmarter.

7 Vleermuizen

7.1 Methode

Voor het onderzoek naar vleermuizen is het plangebied onderzocht naar verblijfplaatsen, vliegrouten en foerageergebieden. De inspanning is gebaseerd op het Vleermuisprotocol 2021 (NGB, 2021). Dit houdt in dat er drie voorjaarsbezoeken (op 25 mei, 1 juni en 6 juli 2023) en twee najaarsbezoeken (op 23 augustus en 14 september 2023) hebben plaatsgevonden. Elk veldbezoek is met een minimum van drie vleermuisspecialisten uitgevoerd om voldoende oppervlak van het plangebied tegelijk te kunnen onderzoeken.

7.2 Resultaat

Tijdens het vleermuisonderzoek is vastgesteld dat de Maas een belangrijk foerageergebied is voor gewone dwergvleermuis en watervleermuis. Van beide soorten zijn, tijdens alle vleermuisveldbezoeken, gedurende het volledige bezoek, meerdere individuen tegelijk foeragerend waargenomen boven de Maas (Figuur 14). Waargenomen is dat individuen van de gewone dwergvleermuis van Maaseik over de Maas vlogen om in het Nederlandse deel van het plangebied te foerageren. De vliegroute volgt de huidige brug die hierbij als lijnvormig element fungeert.

De houtsingel tegenover Schansberg 3 heeft twee functies. Tijdens de bezoeken werd de houtsingel continu gebruikt als foerageerlocatie door gewone dwergvleermuis en laatvlieger; de houtsingel maakt derhalve onderdeel uit van essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Tevens is de houtsingel een lijnvormig verbindend element van de Maas richting de bomenrij langs de N296. Diverse malen is waargenomen dat de houtsingel werd gebruikt als vliegroute door minimaal vijf gewone dwergvleermuizen tegelijk en daarnaast regelmatig door laatvliegers.

Tot slot is er één zomerverblijf vastgesteld van gewone dwergvleermuis in de woning Schansberg 5. Het betrof één waarneming van één uitvliegend individu aan de zuidoostgevel van het pand.

Figuur 14. Belangrijke vleermuiswaarnemingen: zomerverblijfplaats, vliegroute en foerageergebieden.

7.3 Effecten realisatiefase

Bij werkzaamheden op momenten waarbij kunstmatig licht nodig is, zijn deze verstorend voor vleermuizen die foerageren of een vliegroute volgen (Limpens, 2017; Voigt & Kingston, 2016). Ook kan het ervoor zorgen dat vleermuizen niet in of uit hun verblijf komen als de verlichting in de richting van het verblijf gericht is. Dit heeft een verstorend effect op het verblijf. Verder blijft dit verblijf in stand, omdat Schansberg 5 niet wordt gesloopt.

7.4 Effecten gebruiksfase

Voor de nieuwe brug dient een nieuw lichtplan te worden opgesteld. Ten tijde van het onderhavig rapport betreft dit indicatief ingetekende straatverlichting langs de nieuwe infrastructuur (12Bijlage C). Hierbij gaat het om een hoger aantal straatlantaarns dan de huidige situatie. De huidige situatie betreft twee lantaarns aan de Schansberg en zes aan de N296. In de nieuwe situatie zijn dit er acht langs de huidige Schansberg en vier langs de huidige N296. Hierdoor neemt de hoeveelheid kunstmatig licht rondom de wegen toe. In het ontwerp staat nog geen verlichting op de brug zelf ingetekend. Vandaar dat er wordt uitgegaan van een toename, omdat dit ook rondom de wegen plaats gaat vinden. Dit vormt een barrière voor foeragerende individuen (gewone dwergvleermuis en watervleermuis) en voor individuen die de brug als vliegroute gebruiken (gewone dwergvleermuis).

De meervleermuis is niet in dit onderzoek waargenomen. De Maas vormt voor deze soort echter een belangrijke migratieroute tussen winterverblijven in Zuid-Limburg en zomerverblijven in West- en Noord-Nederland, jaarlijks van maart t/m mei en van juli t/m september (www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/meervleermuis). In het nieuwe lichtplan dient er rekening mee gehouden te worden dat de nieuwe brug geen obstakel in de vliegroute over de Maas vormt, voor over het wateroppervlak migrerende meervleermuizen. De vliegroute over de Maas blijft altijd tenminste voor de helft intact bij aanleg van de pijlers van de nieuwe brug (eerst aan Belgische zijde, daarna aan Nederlandse zijde, zie planning) en bij de sloop van de oude brug (met explosieven, kortstondig). Er zijn derhalve tijdens de uitvoering van het project geen barrières in de vliegroute over de Maas waardoor deze vliegroute wordt belemmerd.

Daarnaast wordt een deel van de houtsingel als gevolg van de werkzaamheden verwijderd met als gevolg dat de opening tussen de houtsingel en de bomenlaan aan de N296 groter wordt. Dit resulteert in een afname van de functionaliteit van de vliegroute voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

7.5 Toetsing

Op basis van de te verwachten effecten is in Tabel 6 voor vleermuizen, beschermd onder de categorie Habitatrictlijnsoorten, welke verboden van toepassing zijn voor de voorgenomen Flora- en fauna-activiteit.

Er zijn effecten op de vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden te verwachten. Door het optreden van effecten is sprake van overtreding van de verbodsbepalingen. Voor de vleermuizen is voor het voornemen een noodzaak tot de aanvraag van een Omgevingsvergunning.

Tabel 6. Voor Habitatrictlijnsoorten: in het kader van een Flora- en fauna-activiteit de relevante gevolgen die mogelijk optreden en waarvoor een Omgevingsvergunning nodig is.

Soort/soortgroep	a	b	c	d	e	Als gevolg van
Vleermuizen		X				Het gebruik van kunstverlichting tijdens werkzaamheden. Het verwijderen van een deel van de houtsingel waardoor deze minder geschikt is als foerageergebied en minder goed aansluit op de vliegroute richting Roosteren. Het verlichten van het wateroppervlak van de Maas als gevolg van de nieuwe verlichting op de brug waardoor deze minder geschikt is als vliegroute en foerageergebied. Het verlichten van de nieuwe wegen waardoor de functionaliteit van de vliegroute richting Roosteren afneemt.
Het is zonder Omgevingsvergunning verboden om een Flora- en fauna-activiteit te verrichten. De definitie van een Flora- en fauna-activiteit is "activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten". In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd: het verbod geldt voor Habitatrictlijnsoorten voor						

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
 - b. het opzettelijk verstoren;
 - c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren;
 - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen; en
 - e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van beschermde planten.
- De relevante artikelen uit de Omgevingswet zijn opgenomen in Bijlage A.

- Lid 1 is niet van toepassing omdat binnen het plangebied geen verblijfplaatsen zijn vastgesteld.
- Lid 3 is niet van toepassing voor vleermuizen, omdat deze dieren geen eieren leggen.
- Lid 5 is niet van toepassing omdat deze voor planten geldt en hiervan geen soorten aanwezig zijn.

7.6 Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor vleermuizen zijn de volgende mitigerende maatregelen voorzien:

- Voer ten behoeve van verbod “b” de werkzaamheden zodanig uit, dat er geen kunstlicht richting de vliegroutes, foerageergebieden en migratieroute onder de brug uitstraalt. In het geval dat dit niet mogelijk is, maak gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting (Rijkswaterstaat, 2023).
- Plaats ten behoeve van verbod “b” verlichting langs de oude N296 weg op dezelfde manier als aan de huidige Schansberg, zodat de restanten van de houtsingel minder functionaliteit als foerageergebied en vliegroute richting Roosteren verliezen). Indien dit geen mogelijkheid is, dient het desbetreffende onderdeel met ‘batlamps’ verlicht te worden (Rijkswaterstaat, 2023)
- Scherm ten behoeve van verbod “b” de verlichting op de nieuwe brug af, zodanig dat het lichtniveau aan het wateroppervlak van de Maas niet meer toeneemt dan 1 lux, zodat het foerageergebied en de migratieroute niet beïnvloed worden. Indien dit geen mogelijkheid is, dient het desbetreffende onderdeel met ‘batlamps’ verlicht te worden (Rijkswaterstaat, 2023).

In verband met het verwijderen van een deel van de houtsingel waardoor foerageergebied en vliegroute deels verloren gaan, is de volgende compenserende maatregel voorzien:

- Herplant ten behoeve van verbod “b” de houtsingel, zodat geen foerageergebied verloren gaat en de vliegroute minder functionaliteit verliest. Dit gebeurt parallel aan de huidige houtsingel, ten noorden van de nieuw aan te leggen weg, met inheemse bomen en struiken die bij aanplant dezelfde hoogte hebben als de bomen en struiken de huidige houtsingel. Uitgangspunt is dat de aanleg gebeurt ruim voordat de huidige houtsingel deels wordt gekapt, bij voorkeur voor 1 april van het jaar voor de kap, zodat de functionaliteit geborgd is en gewinning kan optreden in het actieve seizoen voor de kap. De exacte invulling dient in een ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ecooloog, opgenomen te worden.
- In het verlengde van de houtsingel tegenover Schansberg 3 richting de nieuwe brug, worden bomen geplaatst als lijnvormige structuur die vleermuizen richting de Maas geleiden. Aansluitend aan deze bomenrij worden bomen geplaatst langs de nieuwe infra richting de nieuwe brug, tot waar de eerste hoge pijlers komen, zodat vleermuizen de nieuwe brug als nieuwe vliegroute kunnen gebruiken (omdat de oude vliegroute via de oude brug verdwijnt). De huidige structuur vanaf de houtsingel richting de huidige brug blijft intact. De lichtuitstraling van de verlichting langs de weg wordt beperkt met armaturen, zodat deze bomen zoveel mogelijk onbelicht blijven.

De mitigerende en compenserende maatregelen zijn globaal weergegeven in Figuur 16 en worden geconcretiseerd in het op te stellen ecologisch werkprotocol.

Figuur 15. Mitigatie en compensatie vleermuizen.

7.7 Toetsing na maatregelen en conclusie

Als gevolg van de werkzaamheden is het gedeeltelijk verwijderen van de houtsingel noodzakelijk, waardoor deze in kwaliteit van foerageergebied afneemt en minder goed verbonden is met de vliegroute richting Roosteren. Na toepassen van mitigerende maatregelen treedt nog steeds overtreding op van de verboden "b" vanuit de Omgevingswet (het opzettelijk verstoren). Voor vleermuizen is er hierom een noodzaak tot het aanvragen van een Omgevingsvergunning.

Een Omgevingswetvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is noodzakelijk voor opzettelijk verstoren, verbod "b", voor vleermuizen.

8 Grote vos

8.1 Methode

Voor het soortgericht onderzoek naar de grote vos is gebruik gemaakt van de Soortinventarisatieprotocollen van de Vlinderstichting (Van Swaay et al., 2018). Hiervoor hebben drie veldbezoeken plaatsgevonden op 21 april, 19 mei en 26 juni 2023. In deze periode is gezocht naar vliegende imago's in de vliegtijd in het gehele plangebied en naar vraatsporen van rupsen op de waardplant zoete kers. Deze is uitsluitend aanwezig in de tuin van Schansberg 3.

8.2 Resultaat

Er zijn geen grote vossen waargenomen binnen het plangebied. Er zijn geen vraatsporen van rupsen gevonden op de zoete kers in de tuin van Schansberg 3. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is dan ook uitgesloten en deze soort ervaart eveneens geen effecten van de voorgenomen ingreep.

8.3 Toetsing

Omdat de grote vos niet in het plangebied voorkomt heeft deze geen essentiële functies in het plangebied. Hierdoor zijn effecten uitgesloten en is er geen overtreding van de Omgevingswet. Daarom is een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit met betrekking tot de grote vos niet aan de orde.

9 Overige relevante waarnemingen

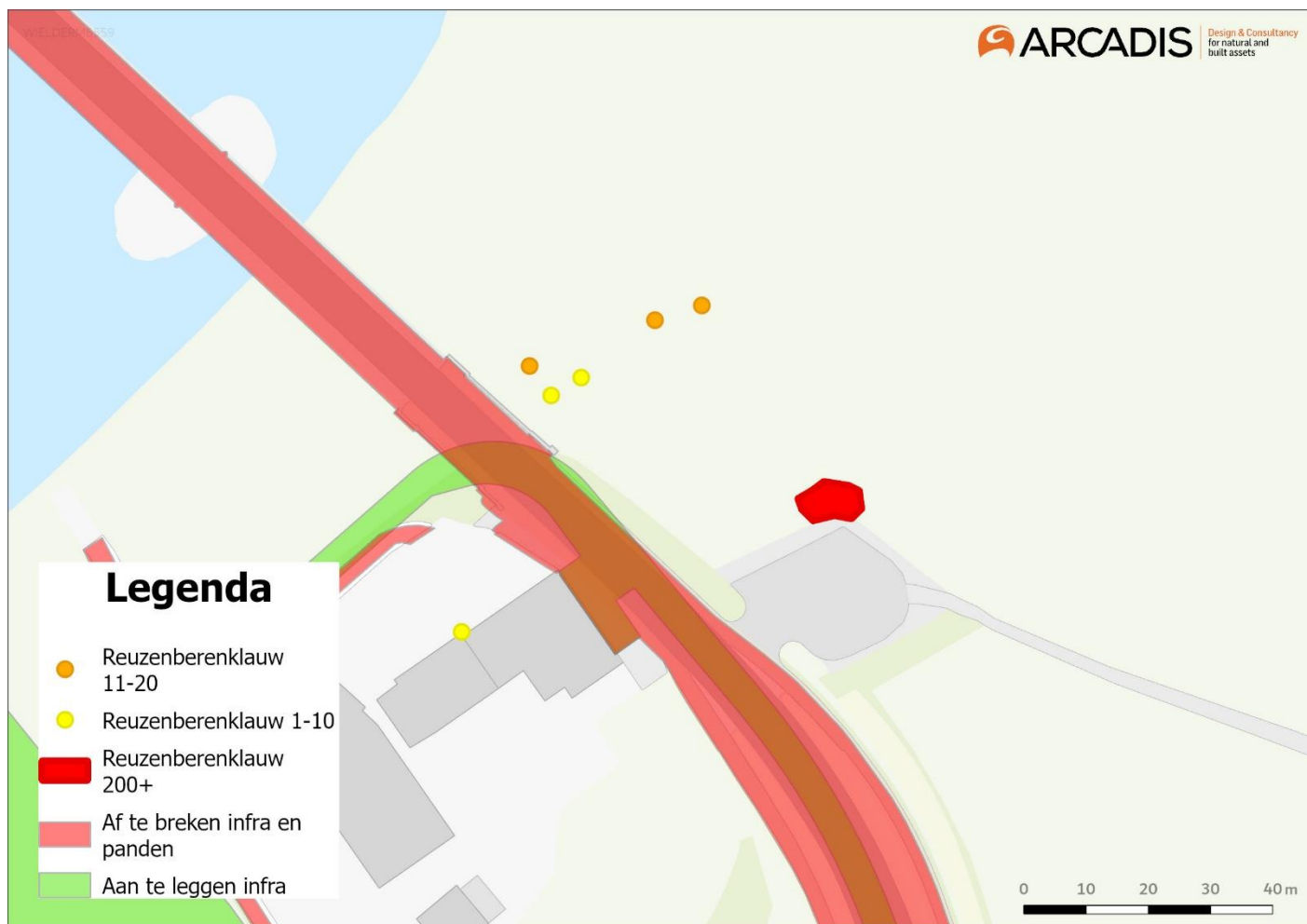
9.1 Reuzenberenklauw

Tijdens de veldbezoeken zijn waarnemingen gedaan van reuzenberenklauw (Figuur 17). Deze soort staat op de unielijst van invasieve exoten, waardoor deze verplicht verwijderd dient te worden. Hiervoor dient een werkprotocol opgesteld te worden dat door het bevoegd gezag, Provincie Limburg, goedgekeurd dient te worden.

Het aantal individuen van reuzenberenklauw rondom de Pater Sangersbrug loopt op tot in de honderden. Op een locatie staat een groep planten van dusdanig formaat dat deze op satellietbeelden zichtbaar zijn (Figuur 17). Verder staan op andere plekken kleinere groepjes tot circa 20 individuen en zijn er enkele locaties met enkele planten.

Figuur 16. Satellietfoto van de locatie met de meeste reuzenberenklauw in de nabijheid van de Pater Sangersbrug (witte bloemschermen).

Figuur 17. Waarnemingen reuzenberenklauw; 1-10 individuen, 11-20 individuen, 200+ individuen.

9.2 Grondgebonden zoogdieren

9.2.1 Resultaten

Tijdens de veldbezoeken voor de hierboven behandelde soorten zijn ook waarnemingen van grondgebonden zoogdieren gedaan (Figuur 18). Dit betreft twee locaties waar groepjes reeën zijn waargenomen. Eenmaal in een bosje tegen het bedrijventerrein van WML, waar 4 individuen aanwezig waren. De andere locatie was onder de huidige Pater Sangersbrug. Hieruit kan worden opgemaakt dat deze opening onder de brug als passage wordt gebruikt door niet alleen de Konik paarden, maar ook door andere dieren. Er zijn vier konijnenburchten gevonden, waarvan er drie in of binnen 20 meter van het plangebied gelegen zijn. De vierde ligt circa 200 meter ten noordoosten van het plangebied. Verder is een karkas van een kleine marterachtige gevonden. Het is onbekend of dit een wezel of hermelijn betreft. Het is niet met zekerheid vastgesteld of dit een prooi van een ander roofdier is of een natuurlijk gestorven individu. Het dier had een open buikholte, maar was buiten wat rottende delen intact. Op basis daarvan en de geschiktheid van de omgeving wordt de aanname gedaan dat er kleine marterachtigen voorkomen in het plangebied.

Figuur 18. Waargenomen grondgebonden zoogdieren; konijn (burcht), ree (individuen), kleine marterachtige (karkas).

9.2.2 Toetsing

Als gevolg van de geplande werkzaamheden treden meerdere effecten op ree, konijn en kleine marterachtigen op. Dit zijn in de provincie Limburg soorten waarvoor, mits goed onderbouwd, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet bestaat. Dit houdt in dat met de juiste mitigerende en compenserende maatregelen geen Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit voor deze soorten aangevraagd hoeft te worden.

Ree

Voor de ree is de verbindingzone onder de brug als gevolg van de werkzaamheden minder geschikt gedurende de werkzaamheden. Door de werkzaamheden kan de verbinding versperd worden, waardoor de reeën niet naar het zuidwestelijke deel van De Rug kunnen. In deze situatie kunnen de individuen ervoor kiezen de N296 over te steken en mogelijk aangereden worden. Hierdoor treedt er alleen tijdelijk mogelijk een afname van leefgebied voor de ree op. Nu is het zuidelijke deel van De Rug door de afwezigheid van beschutting geen optimaal leefgebied voor de ree. Binnen natuurgebied De Rug liggen delen met beschutting alle ten noorden van de brug.

Konijn

Ook zijn er effecten op de konijnen in De Rug. Omdat konijnen schuwe dieren zijn, zijn deze vrij verstoringgevoelig. Vandaar dat er is gekozen om een gelijke invloedssfeer voor een konijnenburcht aan te houden als die van een dassenburcht. Dit betreft 20 meter (BIJ12, 2017b). Drie konijnenburchten liggen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Deze zijn als gevolg van de werkzaamheden ongeschikt door de mate van verstoring in de vorm van geluid, trillingen en visuele verstoring. De vierde burcht ligt op een circa 200 meter van het plangebied en daarmee buiten de invloedssfeer. Hierdoor is er geen effect op de vierde konijnenburcht.

Kleine marterachtigen

Effecten op kleine marterachtigen zijn niet op voorhand uit te sluiten. Deze soorten hebben net als de steenmarter een territorium met daarin meerdere verblijfplaatsen. Waar de steenmarter regelmatig in panden heeft, is dit voor de wezel en hermelijn niet het geval. Hierdoor zullen kleine marterachtigen in het gebied geen of nauwelijks gebruik maken van de stallen behorende bij Schansberg 5, als schuil- en/of verblijfplaats. Daarom zullen verblijfplaatsen voornamelijk in groenstructuren liggen, zoals het bosje tegenover Schansberg 3, en door de werkzaamheden mogelijk vernield worden.

9.2.3 Mitigerende en compenserende maatregelen

Ten behoeve van de ree dienen faunarasters met een hoogte van 1,5 meter aan weerszijden van de nieuwe N296 geplaatst te worden om te voorkomen dat er verkeersslachtoffers vallen als gevolg van het afsluiten van het zuidelijke deel van De Rug. Daarnaast dient dit deel van het plangebied vrij van reeën gemaakt te worden voorafgaand aan het afsluiten van het zuidelijke deel. Dit kan worden gecombineerd met het drijven van de Konikpaarden naar het gebied aan de noordkant van de brug, voorafgaand aan de werkzaamheden.

Daarnaast dienen de konijnenburchten binnen de invloedssfeer ontmoedigd te worden door middel van kleppen, waardoor de individuen enkel nog uit de burcht kunnen. Dit dient in een periode gedaan te worden dat konijnen niet zogen en minder mobiel zijn in de winter. Dit betekent dat de burchten ontmoedigd mogen worden in de periode oktober tot februari.

Verkeersslachtoffers van overstekende konijnen en kleine marterachtigen dienen voorkomen te worden. Hiervoor voldoen de hekken beschreven voor de steenmarter (zie paragraaf 6.6).

Om te voorkomen dat kleine marterachtigen en konijnen verkeersslachtoffers worden, dienen langs de N296 een 70 centimeter hoog HDPE-schermen geplaatst te worden, die leiden naar de wildtunnel beschreven voor steenmarter.

9.2.4 Toetsing na mitigatie en compensatie

De effecten op ree, konijn en kleine marterachtigen zijn door de mitigerende maatregelen zoals beschreven in 9.2.3 uitgesloten. Hierdoor is het aanvragen van een Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ten behoeve van ree, konijn en kleine marterachtigen niet van toepassing.

10 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

10.1 Relevante artikelen

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen zullen negatieve effecten ontstaan op soorten beschermd onder de Omgevingswet. Wanneer specifieke gevolgen op beschermde soorten niet te voorkomen zijn, is een Omgevingsvergunning vereist. Het gaat hier om de soort zoals opgenomen in Tabel 7.

Tabel 7. Relevante artikelen Omgevingswet in het kader van de Flora- en fauna-activiteit. In de Omgevingswet staat dat het zonder Omgevingsvergunning verboden is om een Flora- en fauna-activiteit te verrichten. De definitie van een Flora- en fauna-activiteit is "activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten". In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd, per beschermingscategorie wordt hieronder daarop ingegaan.

Soort	Relevante artikelen Besluit activiteiten leefomgeving	Vanwege:
Huismus, huiszwaluw en torenvalk	Artikel 11.37, lid 1, onderdeel b en d	Het verwijderen van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten.
Vleermuizen	Artikel 11.46, lid 1, onderdeel b	Het gedeeltelijk verwijderen van de houtsingel waardoor deze in kwaliteit van foerageergebied afneemt en minder goed verbonden is met de vliegroute richting Roosteren.
Steenmarter	Artikel 11.54, lid 1, onderdeel b	Het gedeeltelijk verwijderen van de houtsingel en de tuin behorende bij Schansberg 3.

10.2 Aanvraagperiode

De uitvoering van de maatregelen moet nog worden aanbesteed. De ontheffing wordt aangevraagd voor de duur van de werkzaamheden aan de Nederlandse zijde van de Maas, d.w.z. 1 september 2025 t/m 31 december 2027.

10.3 Eisen aanvraag ontheffing

De aanvraag van een Omgevingsvergunning moet worden voldaan aan verschillende eisen. Deze eisen staan voor Vogelrichtlijnsoorten in artikel 8.74j, Habitatrichtlijnsoorten in artikel 8.74k en Andere soorten in artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

10.3.1 Geen andere bevredigende oplossing

Locatie: Voor de locatie bestaat geen ander geschikt alternatief. De huidige brug is niet meer veilig voor langdurig gebruik, waardoor de brug dient te worden vervangen. Er zijn meerdere alternatieven voor andere locaties voor de nieuwe brug overwogen (Sweco & Arcadis, 2023). Voor deze alternatieven dient de N296 op een eerder punt af te gaan wijken. Deze alternatieven doorsnijden het natuurgebied De Rug over een grotere oppervlakte, waardoor de effecten van de ingreep op grotere schaal optreden.

Andere werkwijze: De huidige brug is niet meer veilig voor langdurig gebruik, waardoor de brug dient te worden vervangen. Het aanleggen van de nieuwe brug voorafgaand van het slopen van de oude brug zorgt voor minimale belemmering van landsgrensoverschrijdend verkeer. Het slopen van de oude brug en het op dezelfde locatie bouwen van een nieuwe brug betekent een langdurige uitval van een belangrijke landsgrensoverschrijdende verbinding, waardoor alle verkeer gedurende langer durende werkzaamheden grote omrijd-afstanden moet afleggen. Dit is vanuit sociaal en economisch opzicht ongewenst, maar leidt ook tot een hogere emissie van onder andere stikstof met bijbehorende effecten op Natura 2000-gebieden.

10.3.2 Onderbouwing belang activiteit

Voor huismus, huiszwaluw en torenvalk wordt een ontheffing aangevraagd op grond van belang “in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid”.

- Vogelrichtlijnsoorten: artikel 8.74j van Besluit kwaliteit leefomgeving, lid 1, onderdeel b en d:
 - 1° In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid: Het vervangen van de brug valt onder het behoud van volksgezondheid en de openbare veiligheid. Het huidige ingrijpen heeft als doel het verwijderen van de brug voor deze risico op instorten heeft.

Voor vleermuizen en steenmarter wordt een ontheffing aangevraagd op grond van belang “in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

- Habitatrichtlijnsoorten: artikel 8.74k van Besluit kwaliteit leefomgeving, lid 1, onderdeel b;
- Andere soorten: artikel 8.74l van Besluit kwaliteit leefomgeving, lid 1, onderdeel b:
 - 3° In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten: Het vervangen van de brug valt onder het behoud van volksgezondheid. Het huidige ingrijpen heeft als doel het verwijderen van de brug voor deze risico op instorten heeft. Daarnaast dient de aanleg van de nieuwe brug aangelegd te worden een internationale verbinding over een hoofdrijweg te behouden en is hiermee van groot openbaar belang.

10.4 Staat van instandhouding

10.4.1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Huisumus, huiszwaluw en torenvalk komen wijdverspreid in Nederland voor. Huisumus en huiszwaluw hebben de afgelopen 12 jaar een significante toename aan broedparen ondervonden (Sovon, 2023a, 2023b). Om ook in de nieuwe situatie een significante groei te kunnen voorzien en te stimuleren worden meer voorzieningen aangebracht dan er worden vernield als gevolg van de werkzaamheden. De torenvalk heeft de afgelopen 12 jaar geen significante aantalsverandering gehad en is constant gebleven (Sovon, 2023c). Het aanbrengen van één alternatieve voorziening voorziet erin dat er geen afname van torenvalken in het gebied plaatsvindt.

10.4.2 Steenmarter

De steenmarter komt wijdverspreid in Limburg voor en is sinds 1950 stabiel of toegenomen (Verspreidingsatlas, 2023). Om de lokale populatie in stand te houden zijn worden alternatieve voorzieningen aangebracht en een verbindingroute onder de N296 gerealiseerd in de vorm van een faunapassage. De beschreven rasters geleiden individuen richting de faunapassage om succes van de passage te garanderen en het risico op verkeersslachtoffers verder te verminderen.

10.4.3 Vleermuizen

Vleermuizen komen wijdverspreid in Nederland voor maar nemen in aantallen met name af door de toename van geïsoleerde spouwmuren waardoor verblijfplaatsen ongeschikt worden (Voigt & Kingston, 2016). Als gevolg van de werkzaamheden gaan geen verblijfplaatsen verloren. Wel neemt de geschiktheid van vliegroutes en foerageergebieden af. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten beperkt. Ondanks dat nemen vliegroutes naar foerageergebieden af in functionaliteit af door grotere afstanden tussen referentiepunten. Dit resulteert in een afname in foerageermogelijkheden en de verlaging van de draagkracht van het gebied.

11 Zorgplicht

Ten aanzien van de zorgplicht zijn hieronder enkele algemene verplichtingen opgenomen om invulling te geven aan de zorgplicht.

Algemene zorgplicht

In het algemeen moet voorkomen worden dat bij het doden of vangen van een dier, dat dier onnodig leidt.

- Neem alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om gevolgen te voorkomen. Voor de hierboven beschreven eisen geldt dat de ingreep of activiteit die wordt getoetst, wordt afgewogen tegen mogelijke effecten. Hieruit volgen maatregelen die effecten mitigeren. Deze maatregelen volgen uit de quickscan flora en fauna (12Bijlage B) en de toetsing van het soortgericht onderzoek dit rapport. Deze maatregelen zijn opgenomen in de maatregelentabel in de conclusie van dit rapport. Afhankelijk van de maatregelen kan het voor de initiatiefnemer noodzakelijk zijn om deze op te nemen in een ecologisch werkprotocol. Hiermee is voldoende geborgd dat redelijkerwijs alle maatregelen worden genomen om gevolgen te voorkomen.
- Voor zover gevolgen niet kunnen worden voorkomen: beperk die gevolgen zoveel mogelijk. Daar waar voorzien was dat effecten niet voorkomen kunnen worden zijn ook ontwerpen aangepast of zelfs afgefallen. Hiermee is voldoende geborgd dat gevolgen zoveel mogelijk zijn beperkt.
- Maak gevolgen ongedaan. Gevolgen waarvoor compenserende maatregelen noodzakelijk zijn, zijn binnen dit maatregelgebied niet voorzien. Zie verder voor implementatie het eerste punt. Hiermee is voldoende geborgd dat gevolgen zo goed als redelijkerwijs mogelijk ongedaan zijn gemaakt.
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: laat de activiteit achterwege zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd. Zie het tweede punt. Als effecten op geen enkele manier te voorkomen zijn, dan zijn ontwerpen aangepast of zelfs afgefallen. Voor deze maatregel geldt dat effecten zo goed als redelijkerwijs mogelijk is, worden voorkomen of beperkt door maatregelen. Daarnaast geldt hier ook dat de maatregelen een vorm van natuurontwikkeling zijn en de relevante en andere beschermde soorten ook weer een leefgebied hebben na afronding van de werkzaamheden. Hiermee is voldoende geborgd dat activiteiten achterwege worden gelaten als gevolgen onvoldoende te beperken zijn.

Op deze manier wordt voldoende geborgd dat wordt voldaan aan de zorgplicht.

12 Samenvattende conclusies

Tabel 8 geeft een samenvatting van het activiteitenplan. In de tabel is opgenomen of soorten binnen de reikwijdte van effecten voorkomen, of effecten mogelijk aan de orde zijn, of een ontheffing nodig is voor het nemen en na het nemen van maatregelen. Voor de sloop van de bestaande Pater Sangersbrug en de aanleg van de nieuwe brug is een ontheffing noodzakelijk voor huismus, huiszwaluw, torenvalk, steenmarter en vleermuizen.

Daarnaast is Tabel 9 opgenomen met een overzicht van alle te nemen maatregelen, zowel de maatregelen voortkomend uit dit activiteitenplan, alsook de maatregelen in het kader van de zorgplicht.

Tabel 8. Samenvattende tabel van dit activiteitenplan. Oranje = vervolgstappen vereist, groen = geen vervolgstappen meer vereist.

Soortgroepen	Soorten	Aanwezig in of rond maatregelgebied?	Effecten mogelijk?	Is een ontheffing nodig zonder maatregelen?	Is een ontheffing nodig na het nemen van maatregelen?
Vaatplanten	Beschermde soorten vaatplanten zijn in de quickscan uitgesloten binnen het maatregelgebied.	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	Soorten zoals grauwe gans, putter, groenling, kneu en kraai	Ja	Ja	N.v.t.	N.v.t.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	Huismus, huiszwaluw en torenvalk	Ja	Ja	Ja	Ja
Amfibieën	Beschermde amfibieën zijn in de quickscan uitgesloten binnen het maatregelgebied.	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	Algemeen voorkomende soorten zoals bastaard kikker zijn in de quickscan uitgesloten binnen het maatregelgebied.	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Grondgebonden zoogdieren	Das	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	Steenmarter	Ja	Ja	Ja	Ja
	Kleine marterachtigen zoals hermelijn of wezel	Ja	Ja	Nee, vrijgesteld	N.v.t.
Reptielen	Beschermde soorten reptielen zijn in de quickscan uitgesloten binnen het maatregelgebied.	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vissen	Beschermde vissen zijn in de quickscan uitgesloten binnen het maatregelgebied.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vleermuizen	Alle soorten binnen verspreidingsgebied, waaronder <i>Pipistrellus spec.</i> en <i>Myotis spec.</i>	Ja	Ja	Ja	Ja
Ongewervelden	Grote vos	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Tabel 9. Te nemen maatregelen per soortgroep om overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen en aan de zorgplicht te voldoen.

Soortgroepen	Soorten	Maatregel in het kader van?	Beschrijving maatregel
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	Soorten zoals putter, groenling, kneu en kraai	Voorkomen overtreding verbodsbepalingen	Starten buiten het broedseizoen of volledig buiten het broedseizoen werken. Voorafgaande aan broedseizoen vegetatie kort houden en bij start broedseizoen controleren op broedende vogels.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	Huismus, huiszwaluw en torenvalk	Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit	Starten buiten het broedseizoen of volledig buiten het broedseizoen werken. Voorzie alternatieve voorzieningen
Grondgebonden zoogdieren	Steenmarter	Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit	Werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en -ondergang. Werkzaamheden in één richting uitvoeren. Voor de start hollen ontmoedigen buiten de kwetsbare periode en vegetatie kort houden. Compenseer het te kappen deel van de houtsingel voorafgaand aan de werkzaamheden (Figuur 13). Plaats wildrasters voorafgaand aan de werkzaamheden (Figuur 13). Bij start werkzaamheden in een richting uitvoeren. Realiseer een faunatunnel (Figuur 13). Bij vragen en/of onverwachte incidenten ecooloog inschakelen en werkzaamheden ter plaatse direct stilleggen.
	Algemeen voorkomende soorten zoals konijn en kleine marterachtigen	Zorgplicht	Voor de start hollen ontmoedigen en vegetatie kort houden. Plaats wildrasters voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij start werkzaamheden in een richting uitvoeren. Realiseer een faunatunnel.
	Ree	Zorgplicht	Plaats wildrasters voorafgaand van de werkzaamheden. Bij start werkzaamheden in een richting uitvoeren.
Vleermuizen	Alle soorten binnen verspreidingsgebied, waaronder <i>Pipistrellus spec.</i> en <i>Myotis spec.</i>	Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit	Werken tussen zonsopkomst en zonsondergang. Werken zonder verlichting in de richting van lijnvormige elementen zoals bosranden en bomenrijen. Leg voor de werkzaamheden een vliegroute aan van de locatie van het zomerverblijf richting de nieuwe brug (Figuur 15). Voorzie de nieuwe situatie met een lichtplan waarin de hoeveelheid licht niet toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. Indien niet mogelijk gebruik vleermuisvriendelijke verlichting Voorzie de nieuwe brug met een lichtplan waardoor de hoeveelheid licht op het wateroppervlak van de Maas gelijk blijft of afneemt.

Referenties

- Arcadis (2021). Mitigatiecatalogus gebouwbewonende soorten—Leidraad natuurinclusief bouwen, renoveren en verduurzamen.
- Arcadis, 2023. Quickscan Wet natuurbescherming. ARO-23-72-01: Vervangen Pater Sangersbrug over de Maas te Maaseik. De Vlaamse Waterweg.
- BIJ12. (2017a). Kennisdocument Buizerd. BIJ12. www.bij12.nl
- BIJ12. (2017b). Kennisdocument Das. BIJ12. www.bij12.nl
- BIJ12. (2017c). Kennisdocument Gierzwaluw. BIJ12. www.bij12.nl
- BIJ12. (2017d). Kennisdocument Rosse vleermuis. BIJ12. www.bij12.nl
- BIJ12. (2017e). Kennisdocument Steenuil. BIJ12. www.bij12.nl
- BIJ12. (2023). Kennisdocument Huismus. BIJ12. www.bij12.nl
- Limpens, H. (2017). Vleermuizen en licht...? In Zoogdier vereniging. [https://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen algemeen/downloads/Vleermuizen en licht_januari2017.pdf](https://www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwewebsite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Vleermuizen%20en%20licht_januari2017.pdf)
- Pereboom, V., Mergey, M., Villerette, N., Helder, R., Gerard, J.-F., & Lodé, T. (2008). Movement patterns, habitat selection, and corridor use of a typical woodland-dweller species, the European pine marten (*Martes martes*), in fragmented landscape. *Canadian Journal of Zoology*, 86(9), 983-991. <https://doi.org/10.1139/Z08-076>
- Rijkswaterstaat. (2023, april 13). Vleermuisvriendelijke verlichting (Batlamp) | Rijkswaterstaat. Vleermuisvriendelijke verlichting (batlamp). <https://www.rijkswaterstaat.nl/leefomgeving/duurzame-projecten/natuur/vleermuisvriendelijke-verlichting>
- Sovon. (2023a). Huismus | Sovon Vogelonderzoek. <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>
- Sovon. (2023b). Huiszwaluw | Sovon Vogelonderzoek. <https://stats.sovon.nl/stats/soort/10010>
- Sovon. (2023c). Torenvalk | Sovon Vogelonderzoek. <https://stats.sovon.nl/stats/soort/3040>
- Sweco, & Arcadis. (2023). Vervangen Pater Sangersbrug over de Maas te Maaseik.
- Van Swaay, C. A. M., Bos-Groenendijk, G. I., Van Deijk, J. R., Van Grunsven, R. H. A., Kok, J. M., Huskens, K., & Poot, K. (2018). Handleiding landelijke meetnetten vlinders, libellen en nachtvlinder. De Vlinderstichting.
- Unitura (2022). Handboek Mitigatie gebouw bewonende soorten.
- Vergeer, J. W., van Bruggen, J., & van Turnhout, C. (2023). Handleiding SOVON Broedvogelmonitoring. SOVON vogelonderzoek Nederland.
- Verspreidingsatlas. (2023). NDFF Verspreidingsatlas | *Martes foina*—Steenmarter. <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496122>
- Voigt, C. C., & Kingston, T. (2016). Bats in the Anthropocene: Conservation of Bats in a Changing World. Springer Open.
- www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/meervleermuis.
- Zoogdiervereniging. (2023). Steenmarter | De Zoogdiervereniging. <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Bijlage A Wettelijk kader Beschermde soorten

Algemeen

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De wet is in plaats van de Wet natuurbescherming gekomen. De Omgevingswet wordt door het Rijk verbeeld als een gebouw in aanbouw en bestaat uit een hoofdspoor, een invoeringsspoor en een aanvullingsspoor. Het hoofdspoor bestaat uit:

- de Omgevingswet;
- de vier Algemene Maatregelen van Bestuur;
 - het Omgevingsbesluit;
 - Besluit kwaliteit leefomgeving
 - Besluit activiteiten leefomgeving;
 - Besluit bouwwerken leefomgeving
- de Omgevingsregeling.

Het invoeringsspoor bestaat uit de bestaande wetten en regels die onderdeel worden van “het nieuwe gebouw” en bestaat uit :

- de Invoeringsregeling,
- het Invoeringsbesluit;
- de Invoeringswet.

Tot slot bestaat het aanvullingsspoor uit de beleidsontwikkelingen op het gebied van natuur, bodem, geluid en grondeigendom die uiteindelijk opgaan in het hoofdspoor. De onderdelen zijn

- Aanvullingsregelingen;
- Aanvullingsbesluiten;
- Aanvullingswetten.

De fundering van de nieuwe Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Dat is één digitaal loket waarin alle wet- en regelgeving over de leefomgeving samenkomt.

In het kader van regelgeving rond Natura 2000-gebieden zijn met name de Omgevingswet, het Besluit Kwaliteit Leefomgeving en Besluit Activiteiten Leefomgeving van belang. In de navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de relevante delen van de wet, besluiten en regelingen gegeven.

Algemene bescherming

In het Besluit activiteiten leefomgeving is een zorgplicht ten aanzien van soorten opgenomen. In het algemeen moet voorkomen worden dat bij het doden of vangen van een dier, dat dier onnodig leidet.¹ Verder is aangegeven dat bij Flora- en fauna-activiteiten of andere activiteiten waarbij redelijkerwijs vermoed kan worden dat dit leidt tot nadelige effecten ten aanzien van natuurbescherming, de volgende zaken verplicht zijn: ²

- neem alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om gevolgen te voorkomen;
- voor zover gevolgen niet kunnen worden voorkomen: beperk die gevolgen zoveel mogelijk
- of maak deze ongedaan; en
- als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: laat de activiteit achterwege zover dat redelijkerwijs kan worden gevraagd.

Voor Flora- en fauna-activiteiten geldt specifiek het volgende³:

- a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie of in de directe nabijheid beschermde soorten of voor beschermde soorten leefgebieden of groeiplaatsen aanwezig zijn.
- b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten;

¹art. 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren), Besluit activiteiten leefomgeving

²art. 11.27 (specifieke zorgplicht), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving

³art. 11.27 (specifieke zorgplicht), lid 2, Besluit activiteiten leefomgeving

- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor beschermde dieren, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor beschermde planten;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Categorieën

De wet onderscheidt drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten vogelrichtlijn, ook wel Vogelrichtlijnsoorten genoemd (§ 11.2.2 Besluit activiteiten leefomgeving)
- Soorten habitatrichtlijn, ook wel Habitatrichtlijnsoorten genoemd (§ 11.2.3 Besluit activiteiten leefomgeving)
- Andere soorten (§ 11.2.4 Besluit activiteiten leefomgeving)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd.⁴

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen⁵:

- alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:
 - bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
 - bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
 - bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- en planten van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied zoals genoemd in:
 - bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
 - bijlage I bij het Verdrag van Bern.

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat in het Besluit activiteiten leefomgeving § 11.2.3 “soorten habitatrichtlijn” in de titel heeft, wordt deze term echter wel gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen in bijlage IX onder A bij het Besluit activiteiten leefomgeving.⁶

Regels

In de Omgevingswet staat dat het zonder Omgevingsvergunning verboden is om een Flora- en fauna-activiteit te verrichten.⁷ De definitie van een Flora- en fauna-activiteit is “*activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten*”. In het Besluit activiteiten leefomgeving is dit nader gespecificeerd. Het verbod geldt voor Vogelrichtlijnsoorten voor:⁸

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen

⁴art. 11.37 t/m 11.40, Besluit activiteiten leefomgeving

⁵ art. 11.46 t/m 11.48, Besluit activiteiten leefomgeving

⁶art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), Besluit activiteiten leefomgeving

⁷art. 5.1 (Omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet), lid 2, onderdeel 9, Omgevingswet

⁸art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn schadelijke handelingen), lid 1 Besluit activiteiten leefomgeving.

- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het opzettelijk wegnemen van nesten;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren; of
- d. het opzettelijk storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.⁹

Het verbod geldt voor Habitatrichtlijnsoorten voor:¹⁰

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen;
- b. het opzettelijk verstoren;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van beschermde planten.

Het verbod geldt voor Andere soorten voor:¹¹

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende individuen;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van Andere soorten (planten).

Hierboven is voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten aangegeven dat verstoring niet is toegestaan. Niet iedere verstoring in het kader van de wet is relevant is. Het moet gaan om verstoring die voor soorten in potentie wezenlijke gevolgen heeft. Een tijdelijke verandering van gedrag valt hier niet zonder meer over. Zie voor meer informatie het volgende tekstkader.

Juridisch kader verstoring beschermde soorten

Niet iedere toename van verstoringsbronnen leidt tot een daadwerkelijk effect dat in het kader van de wet is voorzien als verstoring. Voor een individu dat sprake is van opzettelijke verstoring als niet in de directe omgeving (tijdelijk) uitwijkmogelijkheden voor handen zijn en de functionaliteit van het leefgebied door verstoring wordt aangetast. Dit si verschillende keren bevestigd door de Raad van State. Hieronder staan twee delen van uitspraken waarin dit bevestigd is:

ECLI:NL:RVS:2009:BI3701: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 21 november 2007 in zaak nr. 200607283/1) geldt als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving, moet worden aangemerkt als een opzettelijke verontrusting in de zin van artikel 10 van de Ffw."

ECLI:NL:RVS:2020:1125: "Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in de uitspraak van 23 juni 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM8836), geldt bij de uitleg van artikel 10 van de Flora- en faunawet als uitgangspunt dat niet ieder plan dat tot gevolg heeft dat een beschermde diersoort zich moet aanpassen aan de veranderde omgeving een opzettelijke verontrusting is in de zin van die bepaling. Het tijdelijk (doen) wegluchten voor werkzaamheden naar een rustiger plek kan niet worden aangemerkt als opzettelijke verontrusting in de zin van deze bepaling. De Afdeling volgt deze interpretatie eveneens ten aanzien van het in het vierde lid van artikel 3.1, vierde lid, van de Wnb neergelegde verbod van opzettelijke storing."

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Het verbod om een Flora- en fauna-activiteit uit te voeren zonder Omgevingsvergunning geldt niet voor activiteiten die vallen onder een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden¹²:

- aantoonbaar worden uitgevoerd in overeenstemming met de gedragscode; en
- plaatsvinden in het kader van:

⁹De uitzondering is opgenomen in art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn schadelijke handelingen), lid 3 Besluit activiteiten leefomgeving.

¹⁰art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving

¹¹art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving

¹²art. 11.45 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode), art. 11.53 (vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn op basis van aangewezen gedragscode), art. 11.59 (vergunningvrije gevallen andere soorten op basis van aangewezen gedragscode), Besluit activiteiten leefomgeving

- het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw,
- een bestendig gebruik; of
- ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

In het algemeen geldt het verbod om een Flora- en fauna-activiteit uit te voeren zonder Omgevingsvergunning niet voor gevallen, te gebruiken middelen en/of soorten die zijn opgenomen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening¹³, de omgevingsverordening¹⁴ of een ministeriële regeling¹⁵ of een programma¹⁶. Hierbij moet wel worden voldaan aan de voorwaarden zoals die ook gelden voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning (zie tekst onder kopje “Omgevingsvergunning”).¹⁷ Als activiteiten in een goedgekeurd programma zijn opgenomen, moet het programma wel aan een van de volgende voorwaarden voldoen¹⁸:

- Het programma moet gericht zijn op inrichting, gebruik en beheer van een Natura 2000-gebied en gericht zijn op het halen van de instandhoudingsdoelstellingen (voorheen beheerplan).
- Het programma moet gericht zijn op een evenwichtige duurzame ontwikkeling waarbij de belasting van kwalificerende natuurwaarden in Natura 2000-gebieden afneemt of beheer, bescherming, herstel van natuurlijke habitats of de staat van instandhouding van in het wild voorkomende dieren of planten verbetert.

Verder geldt voor beschermde soorten het verbod om zonder Omgevingsvergunning een Flora- en fauna-activiteit uit te voeren niet in de volgende gevallen:

- Als de activiteit is toegestaan in het kader van een andere wet én als wordt voldaan aan artikel 9, lid 1 en 2 en artikel 13 van de Vogelrichtlijn voor Vogelrichtlijnsoorten¹⁹, artikel 16, lid 1 van de Habitatrichtlijn voor Habitatrichtlijnsoorten²⁰ en de eisen die ook aan de Omgevingsvergunning worden gesteld voor Andere soorten.²¹ Zie het volgende tekstkader voor de relevante inhoud van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.
- Als de activiteiten vallen onder instandhoudingsmaatregelen²² en passende maatregelen²³ in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.²⁴
- Voor andere soorten geldt dat het verbod niet van toepassing is op het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis en het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.²⁵

¹³art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet

¹⁴art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 2, Omgevingswet en art. 11.42 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in omgevingsverordening), art. 11.50 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in omgevingsverordening), art. 11.56 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in omgevingsverordening), Besluit activiteiten leefomgeving

¹⁵art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 3, Omgevingswet en art. 11.43 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.51 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn in ministeriële regeling), art. 11.57 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten in ministeriële regeling), Besluit activiteiten leefomgeving

¹⁶art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet

¹⁷art. 8.74j t/m 8.74l, Besluit kwaliteit leefomgeving als verwezen in art. 11.44 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn), lid 1, art. 11.52 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten habitatrichtlijn), lid 1, art. 11.58 (begrenzing aanwijzing vergunningvrije Flora- en fauna-activiteiten andere soorten), lid 1, Besluit activiteiten leefomgeving,

¹⁸art. 5.2 (afbakening vergunningplicht art. 5.1), lid 4, Omgevingswet art. 11.41 (aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn in programma), lid 2 en art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), Besluit activiteiten leefomgeving

¹⁹art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving.

²⁰art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen) lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving

²¹art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b, Besluit activiteiten leefomgeving

²²“instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de art. 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of art. 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn.”

²³“een passende maatregel als bedoeld in art. 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn”.

²⁴art. 11.37 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten vogelrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b, art. 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel b en art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel c, Besluit activiteiten leefomgeving.

²⁵art. 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen), lid 2, onderdeel a, Besluit activiteiten leefomgeving.

Relevante inhoud Vogel- en Habitatrichtlijn

In artikel 9 lid 1 staat dat er geen andere bevredigende oplossing mag bestaan en dat het voornemen nodig is:

- in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid (onderdeel a),
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer (onderdeel a),
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren (onderdeel a),
- ter bescherming van flora en fauna (onderdeel a);
- voor doeleinden in verband met onderzoek en onderwijs, het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doeleinden samenhangende teelt (onderdeel b);
- teneinde het vangen, het houden of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan (onderdeel c).

In artikel 9, lid 2 geeft de voorwaarden waaronder mag worden afgeweken. De volgende zaken moeten worden vermeld:

- voor welke soorten mag worden afgeweken (onderdeel a);
- welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan (onderdeel b);
- onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen (onderdeel c);
- welke autoriteit bevoegd is te verklaren dat aan die voorwaarden is voldaan, en te beslissen welke middelen, installaties of methoden mogen worden aangewend, binnen welke grenzen en door welke personen (onderdeel d);
- welke controles zullen worden uitgevoerd (onderdeel e).

In artikel 13 is opgenomen dat de activiteiten niet mogen leiden tot een verslechtering van de huidige staat van instandhouding.

In artikel 16, lid van de Habitatrichtlijn staat dat wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en dat de activiteit geen afbreuk doet aan een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, mag onder de volgende voorwaarde worden afgeweken:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna en van de instandhouding van de natuurlijke habitats (onderdeel a);
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden en wateren en andere vormen van eigendom (onderdeel b);
- in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid of om andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (onderdeel c);
- ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van deze soorten, alsmede voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten (onderdeel d);
- ten einde het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, door de bevoegde nationale instanties vastgesteld aantal van bepaalde specimens van de in bijlage IV genoemde soorten te vangen, te plukken of in bezit te hebben (onderdeel e).

Tabel 10. Door de provincie Limburg vrijgestelde soorten met de daarbij horende periode.

Nederlandse Naam	Periode waarin vrijgesteld
Bruine kikker	Gehele jaar
Gewone pad	Gehele jaar
Kleine watersalamander	Gehele jaar
Meerkikker	Gehele jaar
Middelste groene kikker	Gehele jaar
Hazelworm	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
Aardmuis	Gehele jaar
Bosmuis	Gehele jaar
Bunzing	Gehele jaar
Dwergmuis	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	Gehele jaar
Eekhoorn	Maart – april en juli tot en met november
Egel	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	Gehele jaar
Haas	Gehele jaar
Hermelijn	Gehele jaar
Huisspitsmuis	Gehele jaar
Konijn	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	Gehele jaar

Ree	Gehele jaar
Rosse woelmuis	Gehele jaar
Steenmarter	15 augustus tot en met februari
Tweekleurige bosspitsmuis	Gehele jaar
Veldmuis	Gehele jaar
Vos	Gehele jaar
Wezel	Gehele jaar
Woelrat	Gehele jaar

Omgevingsvergunning

Voor een project geldt dat in de aanvraag van een Omgevingsvergunning moet worden voldaan aan een aantal eisen. Dit verschilt per beschermingscategorie.

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet een project voor een aanvraag Omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de Omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen²⁶:

- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig is:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - voor het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora en fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de relevante soort(en).

Voor Habitatrichtlijnsoorten moet een project voor een aanvraag Omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de Omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen²⁷:

- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de Omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de Omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Voor Andere soorten moet een project een aanvraag Omgevingsvergunning voldoen aan de volgende eisen om de Omgevingsvergunning ook daadwerkelijk te verlenen²⁸:

- er is geen andere bevredigende oplossing;
- de activiteit is nodig:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;

²⁶art. 8.74j (beoordelingsregels Flora- en fauna-activiteit: soorten vogelrichtlijn), Besluit kwaliteit leefomgeving

²⁷art. 8.74k (beoordelingsregels Flora- en fauna-activiteit: soorten habitatrichtlijn) Besluit kwaliteit leefomgeving

²⁸art. 8.74l (beoordelingsregels Flora- en fauna-activiteit: andere soorten), Besluit kwaliteit leefomgeving

- voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de Omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de Omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - voor het voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
 - voor het beperken van de omvang van de populatie van in het wild levende dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - voor het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - in het kader van een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - in het kader van het bestendig beheer of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - in het kader van het bestendig beheer of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
 - in het algemeen belang; en
- de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Geen andere bevredigende oplossing betekent -ook in combinatie met hetgeen onder het kopje “Algemene bescherming” is beschreven dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, een Omgevingsvergunning niet te verlenen is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Houdbaarheid van gegevens

In de Omgevingswet is opgenomen dat in het algemeen onderzoeksgegevens maximaal twee jaar houdbaar zijn, tenzij te onderbouwen is waarom gegevens ouder dan twee jaar nog actueel zijn. Flora- en fauna-activiteiten zijn echter uitgezonderd van de houdbaarheidsregel van maximaal twee jaar.²⁹

²⁹ art. 16.5 (houdbaarheid onderzoeksgegevens), Omgevingswet

Bijlage B Ecologische quickscan

Quickscan Wet natuurbescherming

**ARO-23-72-01: Vervangen Pater Sangersbrug over de Maas
te Maaseik
De Vlaamse Waterweg**

28 maart 2023 - Public

Contactpersoon

**ARCADIS
NL**

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Plangebied en ingreep	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	8
2.3	Afbakening effecten	8
3	Natura 2000-gebieden	10
3.1	Methode	10
3.2	Ligging	10
3.3	Effecten	10
3.4	Deelconclusie gebiedsbescherming	11
4	Natuurnetwerk Limburg	12
5	Soortbescherming	13
5.1	Methode	13
5.2	Aanwezigheid beschermde soorten	13
5.3	Effectbeschrijving	16
5.4	Toetsing	17
5.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	17
5.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	18
5.5	Vervolg	19
5.5.1	Mitigerende maatregelen en zorgplicht	19
5.5.2	Vervolgonderzoeken	20
5.6	Deelconclusie soortbescherming	21
6	Conclusie en vervolgstappen	22
6.1	Conclusie gebiedsbescherming	22
6.2	Conclusie Natuurnetwerk Limburg	22
6.3	Conclusie soortbescherming	22

Bijlagen

Bijlage A Wettelijk kader Wet natuurbescherming **23**

Bijlage B Beleidskader Natuur Netwerk Nederland (NNN) **28**

Colofon **32**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Vlaamse Waterweg heeft als voornemen het vervangen van de Pater Sangersbrug tussen Maaseik en Roosteren. De nieuwe brug wordt op circa 50 meter ten zuiden van de huidige brug gebouwd. Verder is het plan om het natuurgebied De Rug tijdelijk als bouwterrein te gebruiken. De Rug maakt onderdeel uit van Natuur Netwerk Nederland (hierna NNN) en de brug gaat over de Grensmaas, een Natura-2000 gebied, heen. Hierdoor kan de voorgenomen ingreep een negatieve effecten hebben in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Arcadis Nederland is gevraagd een quickscan in het kader van de Wnb op te stellen voor het Nederlandse deel van het plangebied.

In deze quickscan is middels een bureaustudie en een veldbezoek bepaald of mogelijk beschermde soorten in het Nederlandse deel van het plangebied voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de geplande ingreep. Tevens is bepaald in hoeverre effecten zijn te verwachten op NNN en Natura 2000. Op basis hiervan is een advies gegeven ten aanzien van noodzakelijke vervolgstappen in het kader van de Wnb en de NNN, waaronder noodzakelijk vervolgonderzoek en mogelijke mitigerende maatregelen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied, evenals een beschrijving van het voornemen opgenomen. Hoofdstuk 3 betreft de toetsing aan de Natura 2000-gebieden, in hoofdstuk 4 een toetsing van het Natuurnetwerk Limburg en in hoofdstuk 5 de toetsing van de beschermde soorten. In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en de vervolgstappen met betrekking tot de Wnb en Natuurnetwerk Limburg opgenomen.

In Bijlage A staat het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming. In Bijlage B staat het wettelijk kader van het Natuurnetwerk Limburg.

2 Plangebied en ingreep

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in natuurgebied 'De Rug' gelegen aan de Maas tussen Maaseik (België) en Roosteren (Nederland), ten zuiden van de huidige Pater Sangersbrug (Figuur 1). Het plangebied vormt een aanzienlijk deel van 'De Rug'. Het betreft een begraasde uiterwaard met twee niet-permanente poelen (Figuur 2). 'De rug' loopt onder de Pater Sangersbrug door naar een noordelijk deel van het natuurgebied. In het plangebied staan verschillende gebouwen waaronder een schuur, woonhuizen en leegstaande panden (Figuur 3). Een deel van de gebouwen is nog in gebruik en een deel staat leeg en is in een vervallen staat. Rondom de gebouwen is groen aanwezig. Het groen bestaat uit verschillende aangeplante soorten bomen en struiken, waaronder een fruitboomgaard op een privéperceel (Figuur 4).

Figuur 1: Locatie van het plangebied.

Figuur 2: Impressie deel plangebied De Rug.

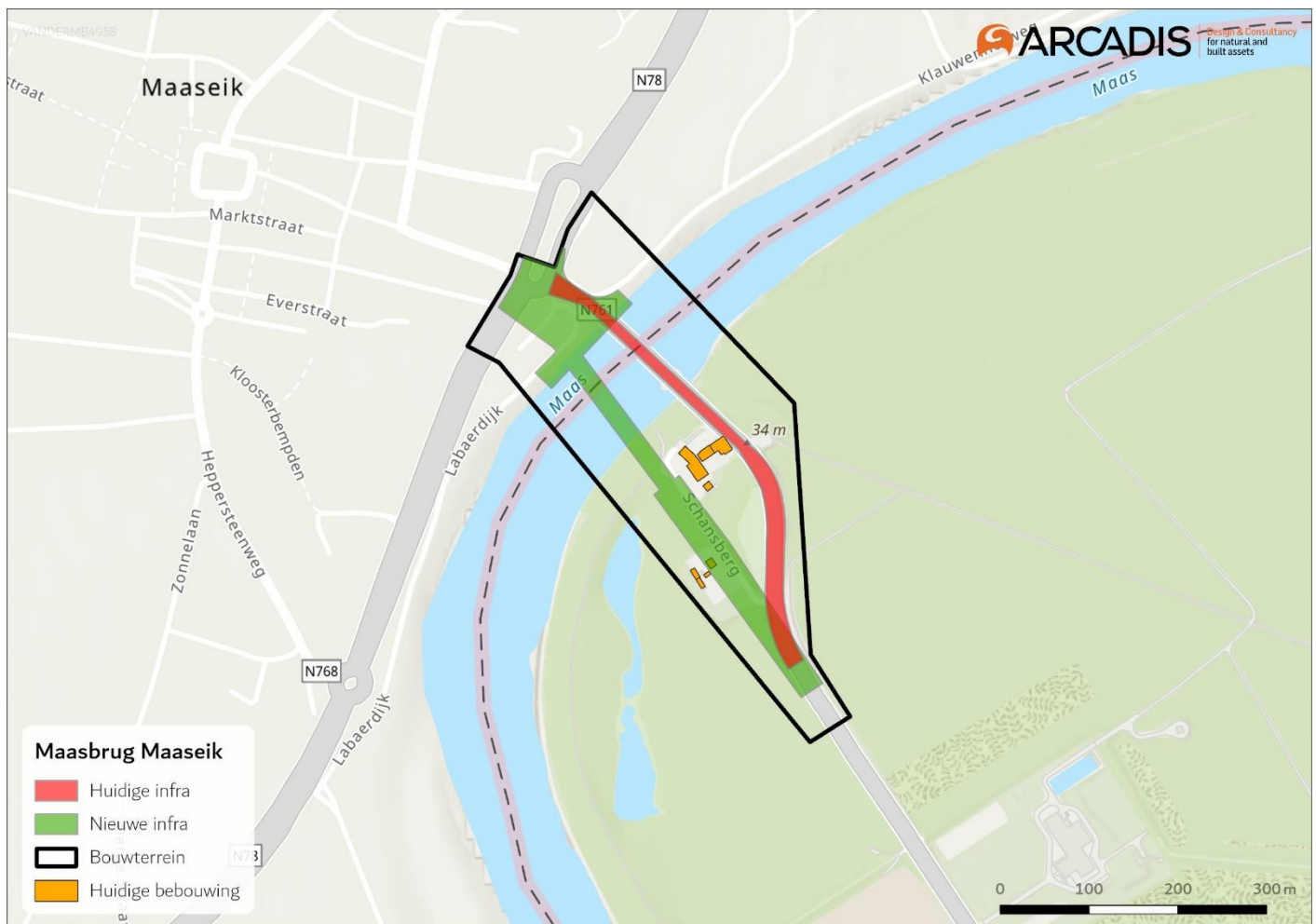
Figuur 3: Impressie van de bebouwing in het plangebied.

Figuur 4: Aangeplante begroeiing in het plangebied.

2.2 Voorgenomen ingreep

Het doel van de ingreep is het aanleggen van een nieuwe brug (zie **Error! Reference source not found.**). Om dit te realiseren wordt de huidige infrastructuur gesloopt en nieuwe infrastructuur gebouwd. Hiervoor is een bouwterrein nodig om de werkzaamheden te faciliteren. Na de aanleg van de nieuwe brug wordt het gebied aan de natuur teruggegeven en beheerd volgens het beheertype rivier- en moerasgebied. De nieuwe brug wordt ten zuiden van de huidige brug geconstrueerd. Hierdoor wordt de Grensmaas op een andere locatie doorkruist dan in de huidige situatie. Ook zal de infrastructuur rondom de brug van indeling veranderen. Om dit te realiseren worden afhankelijk van de verdere planuitwerking meerdere panden gesloopt. Vooralsnog is er in deze quickscan van uitgegaan dat alle panden worden gesloopt (worst-case).

Figuur 5. Voorgenomen ingreep.

2.3 Afbakening effecten

Op basis van de voorgenomen werkzaamheden zijn de volgende effecten op de reeds aanwezige flora en fauna te verwachten, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen tijdelijke effecten (gedurende de werkzaamheden) en permanente effecten (na realisatie).

Tijdelijke effecten:

- Verstoren van de flora en fauna door werklieden met materieel;
- Verdwijnen van standplaatsen van beschermde plantsoorten en/of waardplanten van beschermde insecten;
- Doden en/of verwonden aanwezige dieren;
- Verlies van leefgebied en groeiplaatsen van beschermde flora en fauna.

Permanente effecten:

- Verlies en verplaatsing van leefgebied van flora en fauna (nest- en verblijfplaatsen en foerageergebied).

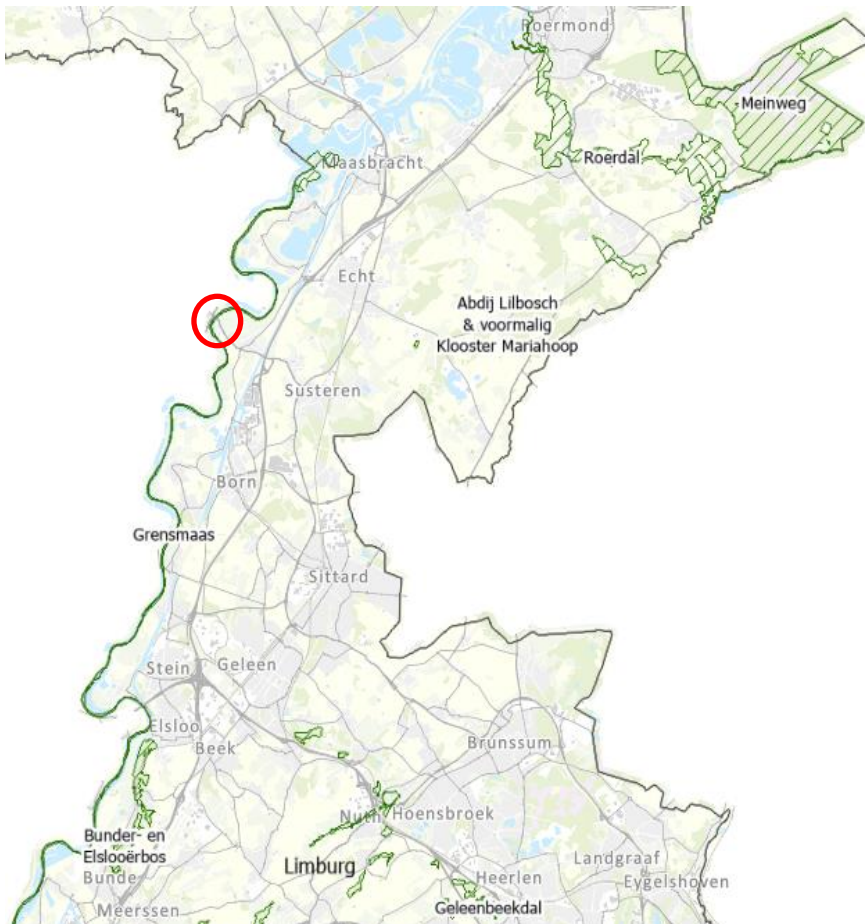
3 Natura 2000-gebieden

3.1 Methode

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en daarnaast de aard van de ingreep, is aan de hand van een bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen.

3.2 Ligging

Het plangebied ligt binnen het Natura 2000-gebied: "Grensmaas". Andere Natura 2000-gebieden die in de buurt liggen betreffen de gebieden "Abdij Lilbosch" (8 km hemelsbreed) en "Roerdal" (17 km hemelsbreed). Dit zijn enkel de Natura 2000-gebieden gelegen in Nederland. De ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000 gebieden is weergegeven in Figuur 6. In Figuur 6 zijn enkel de Nederlandse Natura 2000-gebieden opgenomen (effecten op Vlaamse gebieden zijn onderdeel van de Belgische natuurtoets voor dit project). Natura 2000-gebieden in Duitsland liggen op meer dan 25 kilometer van het plangebied en zijn niet meegenomen.

Figuur 6: Locatie van het plangebied (rode cirkel) en de Natura 2000-gebieden in Nederlands Limburg (groen aangegeven gebieden).

3.3 Effecten

Door de ligging (afstand tot gevoelige habitattypen van de Natura 2000-gebieden) en de voorgenomen ingreep zijn effecten als gevolg van emissies van stikstof, met als gevolg verzuring en vermesting, op voorhand niet uitgesloten. De effecten ontstaan als gevolg van sloop- en bouwactiviteiten en de transportbewegingen van materieel tijdens de aanlegfase en de extra bewegingen zoals verkeer in de gebruiksfase. Om deze effecten te kunnen beoordelen is een Aerius-berekening nodig.

Directe effecten op aangewezen habitattypen en habitatrichtlijnsoorten zijn op voorhand niet uit te sluiten. Het plangebied ligt binnen het Natura 2000-gebied Grensmaas. Binnen het plangebied ligt zoekgebied van het habitatype "H3260B - Beken en rivieren met waterplanten – Grote fonteinkruiden". Daarnaast zijn voor dit Natura 2000-gebied de soorten rivierprik, zalm, rivierdonderpad en bever aangewezen als Habitatrichtlijnsoorten. Het is noodzakelijk om de effecten van de werkzaamheden te toetsen op aangewezen habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten.

3.4 Deelconclusie gebiedsbescherming

De kwalificerende natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten op deze kwalificerende natuurwaarden op voorhand niet uit te sluiten. Derhalve dient een Aeries-berekening uitgevoerd te worden om te berekenen of sprake is van stikstoftoename in Natura 2000-gebieden in de omgeving.

Daarnaast is mogelijk sprake van directe effecten op aangewezen habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten binnen het Natura 2000-gebied Grensmaas.

Om mogelijke negatieve effecten van de activiteiten op beschermde gebieden in het kader van de Wnb te toetsen, is het opstellen van een voortoets noodzakelijk.

4 Natuurnetwerk Limburg

Binnen de Provincie Limburg mogen nieuwe ruimtelijke plannen niet leiden tot aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg (binnen de Provincie Limburg de Goudgroene natuurzone genoemd). Het plangebied ligt binnen het Natuurnetwerk Limburg (zie Figuur 7). Hierin zijn twee beheertypen aangewezen op basis van de beheerplannen van 2023, die zijn opgenomen in de online-viewer¹:

1. N01.03: Rivier- en moeraslandschap (de uiterwaarden binnen het plangebied);
2. N02.01: Rivier (de Grensmaas).

Een nadere beoordeling (NNN-toetsing) is noodzakelijk om te bepalen of de werkzaamheden leiden tot wijziging van de wezenlijke kenmerken en waarden van de beheertypen binnen het plangebied.

Figuur 7: Links: NNN-gebied. Rechts: Locatie Pater Sangersbrug ten opzichte van Maaseik.

¹ Provincie Limburg, 2022. Atlas Limburg - Natuurbeheerplan 2023. Geraadpleegd op 4-11-2022.

5 Soortbescherming

5.1 Methode

Er zijn een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar (periode 19-10-2017 t/m 19-10-2022). Daarnaast is gebruik gemaakt van verspreidingsatlas.nl.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 19 oktober 2022 door een ecooloog in dienst bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren onbewolkt, weinig wind en 7°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnterviewd of en zo ja, welke beschermde soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

5.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als het veldbezoek. In de conclusie is tevens opgenomen of dit enkel voor het gehele plangebied geldt of ook voor gebouwen.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het projectgebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van beschermde planten bekend (NDFF). Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van akkerdoornzaad, dreps, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, wolfskers (verspreidingsatlas). Akkerdoornzaad groeit op open plaatsen langs waterkanten met kalkhoudende grond. Dreps groeit op open matig droge kalkarme akkers. Groot spiegelklokje staat op open, zonnige, vochtige, stikstofarme, matig voedselrijke zandige stroomruggen. Grote leeuwenklauw groeit op open, vochtige, matig voedselrijke tot voedselrijke, kalkhoudende bermen. Wolfskers groeit op half beschaduwde, voedsel- en stikstofrijke, zwak basische tot kalkrijke bodems en op stenige plaatsen, met een humeuze bovenlaag.	Beschermde soorten zijn uitgesloten binnen het plangebied.
	<i>Veldbezoek</i> Het plangebied bedraagt op bebouwing na voedingsrijk grasland met o.a. grote brandnetel, akkerwinde gewone steenraket, melganzenvoet en kropjaar. Dit komt niet overeen met de ecologische eisen van de onder bureauonderzoek opgenomen beschermde soorten.	
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving van het plangebied (0-1.000 m) zijn waarnemingen van algemene broedvogels zoals boomklever, boomkruiper, ekster, groene specht, Canadese gans, koolmees, pimpelmees, zwarte kraai en zwarte roodstaart bekend (NDFF).	Algemeen beschermde broedvogels komen voor.
	<i>Veldbezoek</i> Algemene soorten zoals zwarte kraai, kokmeeuw, aalscholver en putter zijn waargenomen. De waargenomen individuen waren aan het foerageren of waren ter plaatse. Deze soorten broeden niet in het plangebied maar zijn op de kokmeeuw na jaarrond aanwezig. De kokmeeuw is een wintergast.	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Broedvogels met jaarrond beschermd nest (LB)	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van broedvogels met jaarrond beschermd nesten zoals kerkuil, oehoe, roek, steenuil (cat. 1), boerenzwaluw, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar (cat. 2), boomvalk, havik, huiszwaluw, rode wouw, slechtvalk, torenvalk, wespandief, zwarte wouw (cat. 3), blauwe reiger, buizerd, grauwe klauwier, grutto, ijsvogel, kramsvogel, oeverzwaluw, paapje, ringmus, sperwer, spotvogel, visdief, wulp en zomertortel (cat. 4) bekend² (NDFF). Op basis van de gedraging is onderscheid gemaakt tussen soorten die een mogelijk nest in of rondom het plangebied hebben: boerenzwaluw, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw ijsvogel, kerkuil, ringmus, roek, sperwer, spotvogel, steenuil en torenvalk. En soorten waarvoor geen nestgedrag is waargenomen: blauwe reiger, grauwe klauwier, grutto, kramsvogel, oehoe, oeverzwaluw, ooievaar, paapje, rode wouw, slechtvalk, visdief, wespandief, wulp, zomertortel en zwarte wouw.	Verblijfplaatsen van broedvogels met jaarrond beschermd nesten van boerenzwaluw, boomvalk, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, ringmus, sperwer, spotvogel, steenuil en torenvalk. Andere broedvogels met jaarrond beschermd nesten zijn uitgesloten binnen het plangebied.
	<i>Veldbezoek</i> Het struweel (bosje) langs de N296 en de tuinen is geschikt voor nestplek van de boomvalk, sperwer en spotvogel. De bebouwing biedt verblijfplaatsen voor soorten zoals boerenzwaluw, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ringmus, steenuil en torenvalk. De oevers van de Maas en de bruggen vormen geschikte nestplaatsen voor de grote gele kwikstaart en ijsvogel. De aanwezige bomen zijn niet geschikt voor het dragen van horsten van grote roofvogelsoorten zoals buizerd, havik en roek.	
Grond-gebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van bever, damhert, das, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, steenmarter, veldmuis, vos en woelrat bekend (NDFF). Op basis van verspreidingskaarten is het edelhert niet uitgesloten.	Beschermde soorten komen in het plangebied voor. Verblijfplaatsen van das, steenmarter en andere soorten met een vrijstelling zijn hier niet uit te sluiten. Functies van andere beschermde soorten zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> De bebouwing is toegankelijk voor de steenmarter. Het struweel binnen het plangebied is te beperkt in omvang en biedt niet genoeg voedsel voor eekhoorn. De tuin van de woning aan de Schansberg biedt de mogelijkheid voor een verblijfplaats door de hogere ligging in het plangebied en beschikbaarheid van voedsel in de boomgaard en omliggende uiterwaarden. De uiterwaarden ten oosten van de N296 vormen beter leefgebied voor de das door het afwisselend landschap met struwelen, bosjes en kruidenrijk grasland. Voor de bever ontbreekt geschikt foerageergebied binnen en in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen langs de oever vastgesteld die indicaties geven voor een verblijfplaats. Functies van de bever zijn uitgesloten. Voor het damhert en het edelhert is het gebied niet geschikt. Het gebied biedt te weinig beschutting voor deze soorten. Daarnaast is het plangebied geschikt voor algemene soorten met een vrijstelling zoals egel, haas, konijn en vos. Leefgebied voor deze soorten is niet uit te sluiten binnen het plangebied.	

² De provincie Limburg hanteert een beleidskader dat voortvloeit uit de voormalige Flora- en faunawet. Daarbij zijn vogels met jaarrond beschermd nesten in vijf categorieën ingedeeld. Nesten van soorten uit categorie 1 t/m 3 zijn jaarrond beschermd. Nesten van soorten uit categorie 4 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn. Effecten op de nesten van deze soorten dienen getoetst te worden.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger bekend. (NDFF). Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, ingekorven vleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (verspreidingsatlas).	Beschermde soorten komen mogelijk voor in het plangebied. Alle verblijfplaatstypen (m.u.v. massawinterverblijfplaatsen) van soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis in gebouwen zijn niet uit te sluiten. Verblijfplaatsen van overige soorten (hoofdzakelijk boombewonende soorten) zijn uitgesloten binnen het plangebied. Vliegroutes op het land zijn uitgesloten. De Maas dient als vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Binnen het plangebied ontbreekt essentieel foerageergebied.
	<i>Veldbezoek</i> 1. <u>Verblijfplaatsen</u>: De Pater Sangersbrug zelf is niet geschikt voor vleermuizen, omdat deze van onderen volledig glad is. Er zijn geen stootvoegen of holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel kan de leegstaande bebouwing een verblijfplaats bieden. Het is niet uit te sluiten dat vleermuizen geen gebruik maken van deze panden. De schuur heeft grote openingen waardoor vleermuizen vrij binnen kunnen vliegen. Ook is er variatie in het type daken. Door de vervallen staat zijn meerdere gebouwen toegankelijk voor verschillende soorten vleermuizen, het uitsluiten van soorten is niet mogelijk. De gebouwen herbergen vanwege het ontbreken van massa (er is geen sprake van meerdere verdiepingen en robuuste omvang) geen massawinterverblijven. 2. <u>Vliegroute</u>: Door de afwezigheid van groenstructuren zoals bomenlanen en bosranden binnen het plangebied, zijn vliegroutes over het land uitgesloten. De Maas vormt een belangrijke vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen tussen de winterverblijven in de grotten in Zuid-Limburg en de andere verblijfplaatsen verspreid over Nederland. 3. <u>Foerageergebied</u>: Het plangebied omvat grotendeels geen primair foerageergebied. Hiervoor is de vegetatie te eentonig door de hoge begrazingsdruk, met daardoor weinig variatie. Het luchtruim boven de Maas en de oevers en de uiterwaarden met struweel ten oosten van het plangebied vormen een optimaler foerageergebied.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> In het plangebied en de omgeving zijn geen waarnemingen van reptielen bekend (NDFF). Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de hazelworm (verspreidingsatlas).	Beschermde soorten reptielen zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor reptielen vanwege het ontbreken van structuurvariatie.	
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van boomkikker, groene kikker (<i>spec.</i>) en kleine watersalamander bekend (NDFF). Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de volgende soorten; alpenwatersalamander, bruine kikker, gewone pad, meerkikker, poelkikker en rugstreeppad (verspreidingsatlas).	Algemene soorten amfibieën met een vrijstelling zijn niet uit te sluiten. Beschermde soorten zonder vrijstelling zijn uitgesloten binnen het plangebied.
	<i>Veldbezoek</i> De twee poelen in het plangebied zijn beide poelen die met hoog water in de Maas vol lopen om vervolgens weg te verdampen. In de poelen liggen veel uitwerpselen van Konikpaarden. De poelen zijn derhalve niet geschikt als voortplantingswater voor alpenwatersalamander, boomkikker, poelkikker en rugstreeppad. Verder ontbreekt beschutting rondom de	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	poelen in de vorm van struweel of stapelstenen, zodat ook geen landhabitat aanwezig is. Incidenteel voorkomen van algemene soorten met een vrijstelling zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander is op voorhand niet uit te sluiten.	
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Op basis van verspreidingskaarten bestaat de kans dat de elrits, kwabaal en rivierdonderpad voorkomen in het plangebied (verspreidingsatlas). <i>Veldbezoek</i> De Maas biedt in de omgeving van het plangebied een habitat voor elrits en kwabaal, omdat de Grensmaas op dit deel een helder stromende rivier betreft op grindbodem met schuilplaatsen in de stenen oevers en pilaren van de brug. Voor deze soorten biedt dit voedsel en paaipplaatsen. Van beide soorten zijn er echter slechts zeer incidentele waarnemingen op de Maas. Elrits spoelt wel eens uit uit bovenstroomse beken. Van kwabaal zijn incidenteel zwerfende exemplaren gemeld, mogelijk afkomstig van uitzet bovenstrooms. In onderhavig traject is met zekerheid geen sprake van een populatie voor beide soorten (bron: RAVON, Martijn Schiphouwer, mond. med.).	Elrits en kwabaal en andere beschermde vissoorten zijn binnen het plangebied uitgesloten.
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van de volgende soorten; beekrombout, bosbeekjuffer, gevlekte witsnuitlibel, grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en teunisbloempijlstaart. <i>Veldbezoek</i> Binnen het plangebied is een fruitboomgaard met kersenbomen aanwezig. Dit is een van de waardplanten van de grote vos. Doordat de grote vos bekend staat om zwerfgedrag, kan de soort niet uitgesloten worden binnen het plangebied. De aanwezigheid van waardplanten voor de teunisbloempijlstaart is zeer klein door de grote graasdruk. Daarbij zijn geen geschikte plaatsen waar de rups van deze soort veilig kan verpoppen. Derhalve vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor deze soort. Voor de grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder ontbreken geschikte leefgebieden met grote bomen in bossen met ondergroei met kamperfoelie. Voor de beekrombout en bosbeekjuffer ontbreken langzaam stromende beken met oeverbegroeiing. Voor de gevlekte witsnuitlibel ontbreken heldere poelen met rijke vegetatie die deels overgaat in de verlandingsfase. Voor de iepenpage ontbreekt de waardplanten (verschillende soorten iep) binnen het plangebied.	Binnen het plangebied is enkel de grote vos niet uit te sluiten in de fruitboomgaard rondom de kersenboom. Andere beschermde soorten zijn uitgesloten door het ontbreken van juiste biotoop en/of waardplanten.

5.3 Effectbeschrijving

In Tabel 2 is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Niet genoemde soort(groep)en zijn afwezig in het plangebied.

Tabel 2. Effecten per mogelijk aanwezige soortgroep als gevolg van activiteiten.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Broedvogels zonder jaar rond beschermde nesten	<i>Algemeen voorkomende broedvogels</i> Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen worden mogelijk broedende vogels verstoord en nestplaatsen en/of eieren van broedvogels zonder jaar rond beschermd nest vernield of beschadigd.	Ja

	Bij het uitvoeren van werkzaamheden vindt mogelijk verstoring en/of aantasting van foerageergebieden plaats. Voor de duur van de werkzaamheden is het plangebied tijdelijk minder geschikt als foerageergebied. Door de aanwezige alternatieve foerageergebieden is er geen sprake van effecten als gevolg van verlies aan tijdelijk foerageergebied. Na uitvoering van de werkzaamheden is het plangebied weer geschikt als leefgebied, doordat het werkterrein weer teruggegeven wordt aan de bestaande bestemming. Door het slopen van gebouwen verdwijnen potentiële verblijfplaats mogelijk permanent.	
Broedvogels met jaarrond beschermd nest (LB)	<i>Boerenwaluw, boomvalk, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, ringmus, sperwer, spotvogel, steenuil en torenvalk</i> Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen worden mogelijk broedende vogels verstoord en nestplaatsen en/of eieren van broedvogels met jaarrond beschermd nest vernield of beschadigd. Bij het uitvoeren van werkzaamheden vindt mogelijk verstoring en/of aantasting van foerageergebieden plaats. Voor de duur van de werkzaamheden is het plangebied tijdelijk minder geschikt als foerageergebied. Door de aanwezige alternatieve foerageergebieden is er geen sprake van effecten als gevolg van verlies aan tijdelijk foerageergebied. Na uitvoering van de werkzaamheden is het plangebied weer geschikt als leefgebied, doordat het werkterrein weer teruggegeven wordt aan de bestaande bestemming. Door het slopen van gebouwen verdwijnen potentiële verblijfplaats mogelijk permanent.	Ja
Grondgebonden zoogdieren	<i>Das en steenmarter</i> De werkzaamheden leiden mogelijk tot verwonden en doden van individuen en aantasten van verblijfplaatsen. <i>Soorten met vrijstelling</i> De werkzaamheden leiden mogelijk tot verwonden en doden van individuen en aantasten van verblijfplaatsen en tijdelijk oppervlakteverlies van leefgebied.	Ja
Vleermuizen	<i>Verblijfplaatsen</i> Door de sloop van gebouwen zijn negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen niet uitgesloten. <i>Vliegroule</i> Bij het uitvoeren van alle werkzaamheden na zonsondergang en voor zonsopkomst, is mogelijk sprake van verstoring van migrerende vleermuizen door het gebruik van kunstmatige verlichting. Voor de duur van de werkzaamheden is het plangebied mogelijk minder geschikt als vliegroule.	Ja
Amfibieën	<i>Soorten met vrijstelling</i> De werkzaamheden leiden mogelijk tot verwonden en doden van individuen en permanent aantasten van het leefgebied. Na het uitvoeren van de werkzaamheden is het plangebied weer toegankelijk.	Ja
Overige soorten	<i>Grote vos</i> De werkzaamheden leiden mogelijk tot verwonden en doden van individuen en permanent aantasten van het leefgebied.	Ja

5.4 Toetsing

5.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In Tabel 3 is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3. Beschermingscategorie van de relevante soort(groep)en.

Beschermingscategorie	Soort/soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	- Vogels zonder jaarrond beschermde nesten; - Boerenwaluw, boomvalk, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, ringmus, sperwer, spotvogel, steenuil en torenvalk.

Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.
Andere soorten zonder vrijstelling	- Das; - Grote vos.
Andere soorten met tijdelijke vrijstelling	Steenmarter (vrijgesteld van 15 augustus t/m februari).
Andere soorten met vrijstelling	- Algemene grondgebonden zoogdieren; - Algemene amfibieën.

Er geldt in de provincie Limburg een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën (zie Tabel 7 in bijlage A). Deze zijn hieronder daarom niet meegenomen. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.5.2. De steenmarter is vrijgesteld in de periode van 15 augustus tot en met februari. Ervan uitgaande dat de activiteiten jaarrond plaatsvinden is toetsing hier mogelijk wel aan de orde.

5.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In Tabel 4, Tabel 5 en Tabel 6 is per beschermingscategorie per soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de activiteiten. Daarbij is geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort/soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	X	X				Verwijderen vegetatie, sloop gebouwen en tijdelijke inrichting van werkterrein.
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten: Boerenwaluw, boomvalk, gierwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, huiswaluw, ijsvogel, kerkuil, ringmus, sperwer, spotvogel, steenuil en torenvalk	X	X		X		Verwijderen vegetatie, sloop gebouwen en tijdelijke inrichting van werkterrein.
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding; Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.						

- Lid 3 t/m 5 zijn niet van toepassing voor broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten, omdat geen eieren geraapt worden en verstoring van algemene broedvogels niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding, omdat deze soorten eenvoudig uit kunnen wijken naar de directe omgeving.
- Lid 3 en 5 zijn niet van toepassing voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten, omdat geen eieren opzettelijk vernield of geraapt worden.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort/soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van
Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.	X	X		X		Slopen gebouwen en gebruik kunstverlichting richting vliegroutes.
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.						

- Lid 3 is niet van toepassing voor vleermuizen, omdat deze dieren geen eieren leggen.
- Lid 5 is niet van toepassing, omdat deze voor planten geldt en hiervan geen soorten aanwezig zijn.

Tabel 6: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Das	X	X		Graafwerkzaamheden en verwijderen vegetatie.
Steenmarter	X	X		Slopen gebouwen en verwijderen vegetatie.
Grote vos	X	X		Verwijderen kersenbomen.
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen; c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.				

- Lid c is niet van toepassing, omdat deze voor planten geldt en hiervan geen soorten aanwezig zijn.

5.5 Vervolg

In deze paragraaf zijn de vervolgstappen beschreven die op grond van het voorgaande nodig zijn om tot een ontvankelijke ontheffingaanvraag te komen. Het gaat hierbij om de mitigerende en zorgplichtmaatregelen die genomen moeten worden en de noodzaak voor soortgericht onderzoek. De vervolgstappen gelden voor zowel het gehele plangebied als de gebouwen, tenzij anders vermeld.

5.5.1 Mitigerende maatregelen en zorgplicht

Door het uitvoeren van mitigerende maatregelen zijn effecten te beperken. In Tabel 7 staan de mitigerende maatregelen die per soort(groep) genomen kunnen worden om overtredingen van verbodsartikelen van de Wnb te voorkomen.

Tabel 7: Mitigerende maatregelen per soortgroep ter voorkoming van overtreding van verbodsartikelen van de Wnb.

Soort/soortgroep	Mitigerende maatregel	Ter voorkoming van artikel
Vogels zonder jaarrond beschermde nesten	• Lever het plangebied in vergelijkbare manier terug op. • Verwijder vegetatie t.b.v. de werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt globaal van maart t/m augustus) om vestiging van nesten te voorkomen; • Kort houden van de vegetatie gedurende activiteiten, zodat dekking of broedgelegenheid voor grond broedende vogels minimaal is.	Art. 3.1 Lid 1 & 2
Vogels met jaarrond beschermde nesten: Boerenzwaluw, boomvalk, gierzwaluw,	• Verwijder vegetatie buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt globaal van maart t/m augustus) om vestiging van nesten te voorkomen;	Art. 3.1 Lid 1, 2 & 4

Soort/soortgroep	Mitigerende maatregel	Ter voorkoming van artikel
grote gele kwikstaart, huismus, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, ringmus, sperwer, spotvogel, steenuil en torenvalk	- Kort houden van de vegetatie gedurende activiteiten, zodat dekking of broedgelegenheid voor grond broedende vogels minimaal is. - Voer de activiteiten uit tussen zonsopkomst en zonsondergang.	
Grondgebonden zoogdieren	- Voer de activiteiten uit op minimaal 30 meter van groenstructuren waarin mogelijk dassenburchten aanwezig zijn; - Scherp het werkgebied af vanuit groenstructuren binnen of buiten het terrein; - Voer de activiteiten uit tussen zonsopkomst en zonsondergang. - Maai voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied in een richting. - Sloop/transformeer gebouwen met openingen na ontmoediging in de vrijgestelde periode van de steenmarter.	Art. 3.10 Lid a en b Art. 3.5 Lid 1 & 4 Art. 3.5 Lid 2
Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.	- Sloop/transformeer geen gebouwen met openingen; - Voer de activiteiten uit tussen zonsopkomst en zonsondergang of vermijd gebruik van kunstverlichting richting bekende vliegroutes.	Art. 3.5 Lid 1, 2 & 4
Grote vos	Behoud of creëer⁴ nieuwe vegetatie met waardplanten voor behoud van huidige leefgebied.	Art. 3.10 Lid 1 t/m 4

5.5.2 Vervolgonderzoeken

In Tabel 8 zijn de soort(groep)en opgenomen waarvoor soortgericht onderzoek noodzakelijk is, indien de mitigerende maatregelen niet toepasbaar zijn.

Tabel 8. Soort(groep)en waarvoor onderzoek noodzakelijk is indien de mitigerende maatregelen niet uitvoerbaar zijn.

Soort/soortgroep	Type onderzoek	Periode onderzoek	Aantal/duur onderzoeksronden
Kerk- en steenuil	Onderzoek naar activiteiten en sporen.	Februari-april	3 (minimaal 1 maand tussen 1 ^e en 3 ^e ronde)
Boomvalk, sperwer en torenvalk	Onderzoek naar nestplekken en leefgebied.	April-juli	3
Huiszus	Onderzoek naar nestplekken en leefgebied.	10 maart-20 juni	2-3
Gierzwaluw, huiszwaluw	Onderzoek naar nestplekken.	15 mei-15 juli	3 (tussentijdse periode van minimaal 10 dagen en 1 bezoek tussen 20 juni en 7 juli)
Grote gele kwikstaart en ijsvogel	Onderzoek naar nestplekken.	Maart-juli	2
Boerenzwaluw, ringmus en spotvogel	Onderzoek naar nestplekken.	Mei-augustus	2
Das	Onderzoek naar activiteiten en sporen al dan niet met camera's.	Jaarrond (minimaal 1 maal in kraamtijd)	2
Steenmarter	Onderzoek naar activiteiten en sporen al dan niet met camera's.	Jaarrond (minimaal 1 maal in kraamtijd)	2

Vleermuizen: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.	Jaarrond onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen.	15 mei-15 augustus	3 (zomerverblijfplaatsen) 2 (paarverblijfplaatsen)
Grote vos	Zoeken naar gebruik waardplant door individuen.	Juli-augustus	2

5.6 Deelconclusie soortbescherming

Op basis van de quickscan is te concluderen dat beschermde soorten mogelijk essentiële functies hebben in het plangebied. Indien de voorgestelde mitigerende en zorgplichtmaatregelen volledig worden uitgevoerd, is overtreding van de Wnb voor een aantal soorten uitgesloten. Indien dit niet mogelijk is, dient soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten en functies in het plangebied te worden uitgevoerd. Uit de resultaten van het soortgericht onderzoek volgt een definitieve conclusie of een ontheffing soortbescherming Wnb noodzakelijk is om de activiteiten uit te kunnen voeren.

6 Conclusie en vervolgstappen

6.1 Conclusie gebiedsbescherming

De kwalificerende natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten op deze kwalificerende natuurwaarden op voorhand niet uit te sluiten. Derhalve dient een Aeries-berekening uitgevoerd te worden om te berekenen of sprake is van stikstoftoename in Natura 2000-gebieden in de omgeving.

Daarnaast is mogelijk sprake van directe effecten op aangewezen habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten binnen het Natura 2000-gebied Grensmaas.

Om mogelijke negatieve effecten van de activiteiten op beschermde gebieden in het kader van de Wnb te toetsen, is het opstellen van een voortoets noodzakelijk.

6.2 Conclusie Natuurnetwerk Limburg

Het plangebied ligt binnen het Natuurnetwerk Limburg met aangewezen beheertypen. Voor de effectbeoordeling is het noodzakelijk om te toetsen of de werkzaamheden leiden tot wijziging van de wezenlijke kenmerken en waarden van de beheertypen binnen het plangebied. Hiervoor dient aanvullend een NNN-toetsing te worden uitgevoerd.

6.3 Conclusie soortbescherming

Op basis van de quickscan is te concluderen dat beschermde soorten mogelijk essentiële functies hebben in het plangebied. Indien de voorgestelde mitigerende en zorgplichtmaatregelen volledig worden uitgevoerd, is overtreding van de Wnb voor een aantal soorten uitgesloten. Indien dit niet mogelijk is, dient soortgericht onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten en functies in het plangebied te worden uitgevoerd. Uit de resultaten van het soortgericht onderzoek volgt een definitieve conclusie of een ontheffing soortbescherming Wnb noodzakelijk is om de activiteiten uit te kunnen voeren.

Bijlage A Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen;
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden;
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoringseffect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2).

Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatieve significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking³. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

³ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- Bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- Bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- Bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- Bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het bevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Limburg heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten (voor enkele soorten geldt de vrijstelling enkel in een specifieke periode):

Tabel 9 Door de provincie Limburg vrijgestelde soorten met de daarbij horende periode.

Nederlandse Naam	Periode waarin vrijgesteld
Bruine kikker	Gehele jaar
Gewone pad	Gehele jaar
Kleine watersalamander	Gehele jaar
Meerkikker	Gehele jaar
Middelste groene kikker	Gehele jaar
Hazelworm	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	15 augustus tot en met 15 oktober
Aardmuis	Gehele jaar
Bosmuis	Gehele jaar
Bunzing	Gehele jaar
Dwergmuis	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	Gehele jaar
Eekhoorn	Maart – april en juli tot en met november
Egel	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	Gehele jaar
Haas	Gehele jaar
Hermelijn	Gehele jaar
Huisspitsmuis	Gehele jaar

Konijn	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	Gehele jaar
Ree	Gehele jaar
Rosse woelmuis	Gehele jaar
Steenmarter	15 augustus tot en met februari
Tweekleurige bosspitsmuis	Gehele jaar
Veldmuis	Gehele jaar
Vos	Gehele jaar
Wezel	Gehele jaar
Woelrat	Gehele jaar

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De activiteiten moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de [andere beschermde soorten](#), gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: ([art 3.10 lid 2](#)):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

Bijlage B Beleidskader Natuur Netwerk Nederland (NNN)

Achtergrond

In de Nota Ruimte is in het verleden op landelijk niveau het Natuurnetwerk Nederland (destijds de Ecologische Hoofdstructuur genoemd) vastgelegd. De Nota Ruimte en Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid zijn in 2012 vervangen door het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR). Het NNN bestaat uit verbindingzones en beschermde reservaten en Natura 2000-gebieden. Het doel van het NNN is het vergroten en verbinden van natuurgebieden. Door deze verbindingen vindt uitwisseling plaats van planten en dieren tussen gebieden. Het NNN is begrensd en planologisch vastgelegd. Het beschermingsregime is onder de Wet ruimtelijke ordening vastgelegd in het Barro en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen. Met ingang van 1 oktober 2012 is het NNN juridisch geborgd in titel 2.10 van het Barro. In artikel 2.10.1 is zijn aan aantal definities gegeven (zie volgende kader over definities) en voor welke gebieden bescherming van toepassing is. Dit laatste is wel van belang: niet alle gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk zijn daadwerkelijk beschermd (zie voor gebieden waarvoor artikel 2.10 van het Barro niet van toepassing is het volgende tekstkader over gebieden waarvoor het Barro niet van toepassing is).

Definities volgens artikel 2.10.1 van het Barro

- Natuurnetwerk Nederland: stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten;
- Wezenlijke kenmerken en waarden: aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden met een bestemming natuur, tevens potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities, voor zover deze natuurwaarden en condities in het licht van de internationale biodiversiteitsdoelstellingen relevant zijn.

Gebieden waarvoor artikel 2.10 van het Barro niet van toepassing is

- Wateren, genoemd in bijlage II, onderdeel 1, van het Waterbesluit (de Hoofdwateren):
 - de zee, grote estuaria en daarmee verbonden wateren
 - de territoriale wateren en de Nederlandse exclusieve economische zone van de Noordzee;
 - Waddenzee;
 - Eems, Dollard;
 - Westerschelde, Kanaal van Gent naar Terneuzen;
 - Oosterschelde, Kanaal door Zuid-Beveland;
 - Grevelingenmeer;
 - Volkerak-Zoommeer, Bathse Spuikanaal, Schelde-Rijnverbinding;
 - Hollandsch Diep, Haringvliet, Wantij, Vlij, Rietbaan, Strooppot;
 - het IJsselmeer en daarmee verbonden wateren: IJsselmeer (met inbegrip van Ketelmeer en Zwarte Meer), Buiten-IJ, Markermeer (met inbegrip van Gouwee en IJmeer), Randmeren (met inbegrip van Gooimeer, Eemmeer, Wolderwijd, Nijkerkernauw, Nulderneauw, Veluwemeer, Drontermeer en Vossemeer);
 - de Rijn en daarmee verbonden wateren:
 - Pannerdensch Kanaal, Nederrijn, Lek, Nieuwe Maas, Nieuwe Waterweg, Maasmond, Calandkanaal, Breediep, Hollandsche IJssel van Krimpen aan de IJssel tot de Waaiersluis bij Gouda;
 - Beneden Merwede, Noord, Dordtsche Kil, Oude Maas, Spui;
 - Lekkanaal, Amsterdam-Rijnkanaal, Afgesloten IJ, Noordzeekanaal, Buitenhaven van IJmuiden;
 - Boven-Rijn, Bijlandsch Kanaal, Waal, Boven Merwede, Nieuwe Merwede;
 - de IJssel en daarmee verbonden wateren:
 - IJssel
 - Twentekanal;
 - Zwarte Water, Zwolle-IJsselkanaal
 - Reevediep;
 - de Maas en daarmee verbonden wateren:
 - Maas, Verbindingskanaal Bossche Veld, Afleidingskanaal Maastricht, Zuid-Willemsvaart (Limburgse tak), Bergsche Maas, Heusdens Kanaal, Afgedamde Maas, Amer, Brabantse, Dordtsche en Sliedrechtse Biesbosch;
 - Julianakanaal, Lateraal kanaal, Maas-Waalkanaal, Kanaal van St. Andries;
 - Wilhelminakanaal, met inbegrip van de Amertak, Zuid-Willemsvaart (Brabantse tak), Máximakanaal, Kanaal Wesssem-Nederweert.
- het Lauwersmeer
- het Veerse meer
- het Vuile Gat in het Haringvliet
- De zeegeul naar het Haringvliet, genaamd het Slijkgat, met uitzondering van de bijbehorende uiterwaarden en de Brabantse, Dordtsche en Sliedrechtse Biesbosch.

Verder wordt in artikel 2.10.2 ingegaan op de begrenzing, dat deze moet worden vastgelegd en dat militaire terreinen geen onderdeel zijn van het NNN. In artikel 2.10.3 is beschreven dat de wezenlijke kenmerken en waarden in de provinciale verordening worden aangewezen en dat er regels worden gesteld aan bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In artikel 2.10.4 zijn de regels omtrent bescherming opgenomen. Hierin staat dat bestemmingsplan of vergelijkbare ontwikkelingen *“geen activiteiten mogelijk maken ten opzichte van het ten tijde van inwerkingtreding van de verordening geldende bestemmingsplan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden”*. Hiervan kan worden afgeweken¹ (“nee, tenzij”-toetsing) als:

- a. er sprake is van een groot openbaar belang, en
- b. er geen reële alternatieven zijn, en
- c. de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

In artikel 2.10.5 is beschreven dat wijzing van de begrenzing van het NNN mogelijk is:

- a. ten behoeve van een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van het natuurnetwerk Nederland, voor zover:
 - 1°. de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland worden behouden, en
 - 2°. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft;
- b. ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling, voor zover:
 - 1°. de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en de samenhang van het natuurnetwerk Nederland beperkt is,
 - 2°. de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, of een vergroting van de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland, en
 - 3°. de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft;
- c. ten behoeve van de toepassing van de krachtens artikel 2.10.4, eerste lid, gestelde regels (dat betekent al de hierboven genoemde “nee, tenzij”-toetsing doorlopen is).

Als hiervoor aangegeven vormt het Barro dus de basis voor de regels die de provincie stelt in haar provinciale verordening. Dit is voor provincie Limburg gedaan in naam van XXX.

Regels provincie Limburg

De volgende tekst is afkomstig uit de Geconsolideerde versie Omgevingsverordening Limburg 2014 (versie december 2019):

Paragraaf 2.6 Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone;
- b. wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone: voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaartartikel en de ambitiekaartartikel van het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Artikel 2.6.2 Bescherming Goudgroene natuurzone

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Artikel 2.6.3 Ontwikkelingen van groot openbaar belang

Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten, indien:

- a. er sprake is van een groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn en
- c. uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
 1. de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden; en

2. de compensatie plaatsvindt:
 - op financiële wijze of
 - in natura in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.4 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

1. Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling samenhangende activiteiten, waarvan één of meer afzonderlijk een negatief effect hebben op de Goudgroene natuurzone, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit en samenhang van de Goudgroene natuurzone op gebiedsniveau.
2. Toepassing van de saldobenadering als bedoeld in het eerste lid, vindt alleen plaats, indien:
 - a. de combinatie van plannen, projecten of handelingen binnen één samenhangende gebiedsvisie wordt gepresenteerd;
 - b. per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de samenhang van de goudgroene natuurzone verbeterd;
 - c. ten aanzien van de te nemen maatregelen ter verbetering van de natuurwaarden in de gebiedsvisie wordt aangegeven:
 - de aard, omvang, locaties en tijdvak van realisatie van deze maatregelen, en
 - op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd.
 - d. de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd;
 - e. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de Goudgroene natuurzone.

Artikel 2.6.5 Kleinschalige ingrepen

1. Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep die leidt tot een verbetering van de Goudgroene natuurzone in het desbetreffende gebied.
2. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats indien uit het ruimtelijk plan blijkt dat:
 - a. de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van de Goudgroene natuurzone in het desbetreffende gebied;
 - b. de voorgestelde ingreep leidt tot een kwalitatieve versterking van de Goudgroene natuurzone;
 - c. de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft, en
 - d. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de Goudgroene natuurzone;

Artikel 2.6.6 Wijzigen van de begrenzing

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de Goudgroene natuurzone wijzigen:

1. ten einde de ecologische kwaliteit te verbeteren, voor zover
 - a. de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van de Goudgroene natuurzone worden behouden of versterkt;
 - b. vaststaat welk onderdeel van de Goudgroene natuurzone verdwijnt en op welke alternatieve locatie dit onderdeel wordt gerealiseerd en
 - c. de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft
2. na toepassing van artikel 2.6.3 tot en met 2.6.5.

Artikel 2.6.7 Beleidsregels

1. Gedeputeerde Staten stellen beleidsregels vast voor wijze waarop invulling wordt aan de bepalingen van de artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.5.
2. Gedeputeerde Staten stellen beleidsregels vast voor de wijze waarop de compensatie als bedoeld in artikel 2.6.3 dient te worden uitgevoerd.²

Paragraaf 2.13 Zilvergroene natuurzone

Artikel 2.13.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Zilvergroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Zilvergroene natuurzone;
- b. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone.

- c. Natura 2000-gebied: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Natura 2000-gebied

Artikel 2.13.2 Zilvergroene natuurzone

1. De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Zilvergroene natuurzone, bevat een beschrijving van:
 - a. de waarde van het plangebied als ecologische verbinding tussen gebieden gelegen binnen de Goudgroene natuurzone met het oog op de impact voor de habitattypen in de Natura 2000- gebieden;
 - b. de waarde van het plangebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van de Goudgroene natuurzone;
 - c. de wijze waarop rekening is gehouden met de waarden onder 1a en 1b en op gebiedsniveau per saldo geen kwaliteitsverlies plaatsvindt van bedoelde waarden;
2. De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Zilvergroene natuurzone, bevat tevens een beschrijving van:
 - a. de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten;
 - b. de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan; en
 - c. hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd.
Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") wordt de beleidsregel als bedoeld in artikel 2.6.7, tweede lid, gevolgd.
3. De kernkwaliteiten in de Zilvergroene natuurzone zijn: het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.
4. De kernkwaliteiten in de Zilvergroene natuurzone zijn nader uitgewerkt in de bijlage bij dit artikel.³

Artikel 2.13.3 Wijzigen van de begrenzing

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de Zilvergroene natuurzone wijzigen teneinde:

- a. de waarde van de Zilvergroene natuurzone als ecologische verbinding tussen de gebieden gelegen binnen de Goudgroene natuurzone te versterken, of
- b. de waarde van de Zilvergroene natuurzone voor de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van de Goudgroene natuurzone te versterken.

Colofon

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING
ARO-23-72-01: VERVANGEN PATER SANGERSBRUG OVER DE MAAS TE MAASEIK

KLANT

De Vlaamse Waterweg

AUTEUR

M. W.

PROJECTNUMMER

30128693 - 01.2

ONZE REFERENTIE

MUTDD55N6D43-956383577-180:1

DATUM

28 maart 2023

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

H. H.
Senior ecoloog / Projectmanager

VRIJGEGEVEN DOOR

H. H.
Senior ecoloog / Projectmanager

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende datagedreven duurzame ontwerp-, advies- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij zijn met 36.000 architecten, data-analisten, ingenieurs, projectplanners, water- en duurzaamheidexperts. Onze gedeelde passie is: Improving quality of life. Toewijding aan de strategie 'accelerating a planet positive future' onderschrijft onze wereldwijde samenwerking met klanten en hoe we hen helpen met duurzame projectkeuzes. We combineren digitale met mensgerichte innovaties en omarmen toekomstgerichte vaardigheden op het gebied van milieu, energie, water, gebouwen, transport en infrastructuur. We werken vanuit meer dan dertig landen en rapporteerden in 2023 een bruto omzet van 5 miljard euro. www.arcadis.com

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland

T [+31 \(0\)88 4261 261](tel:+3120884261261)

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[Arcadis](https://www.linkedin.com/company/arcadis)

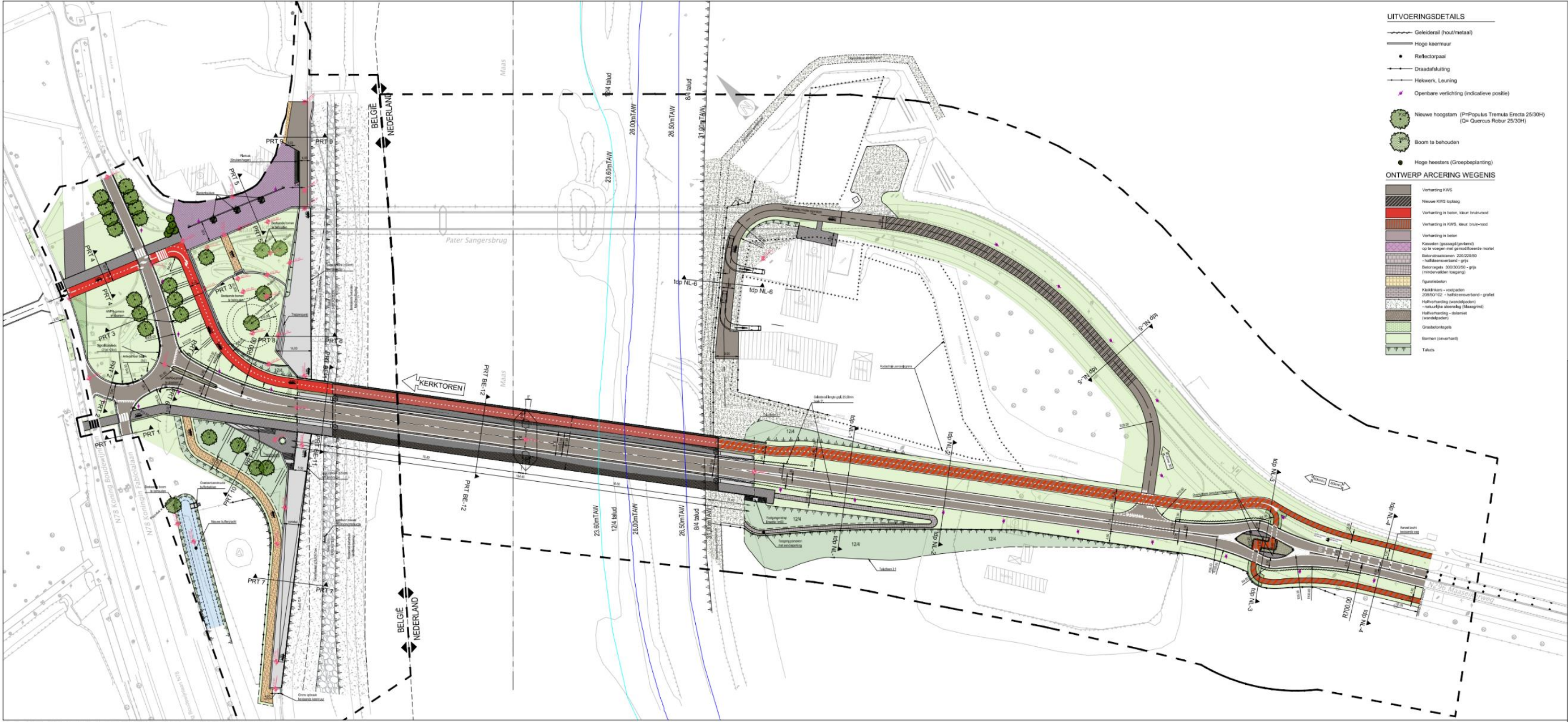

[arcadis.nl](https://www.arcadis.nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.facebook.com/ArcadisNetherlands)

Bijlage C Ontwerp

Colofon

ACTIVITEITENPLAN SOORTENBESCHERMING (OMGEVINGSWET - FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT)
PATER SANGERSBRUG - ROOSTEREN

KLANT

Vlaamse Waterweg

AUTEUR

MW - Adviseur ecologie

PROJECTNUMMER

30128693

ONZE REFERENTIE

MUTDD55N6D43-956383577-1050:0.2

DATUM

22 februari 2024

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

HH

Ecoloog

Over Arcadis

Arcadis is de leidende wereldwijd opererende ontwerp- en consultancyorganisatie op het gebied van de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij helpen onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Wij zijn met 36.000 mensen actief die in ruim zeventig landen meer dan €4,2 miljard aan omzet genereren. Wij helpen UN-Habitat met onze mensen, die kennis en expertise leveren om de moeilijke leefomstandigheden te verbeteren in gebieden die lijden onder de gevolgen van klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 220
3800 AE Amersfoort
Nederland

T **+31 (0)88 4261 261**